

## ELŐFIZETÉS

## HELYBEN:

Egy évre ..... 24 korona.  
Egy hónapra ..... 2 korona.

## VIDÉKEN:

Egy évre ..... 28 korona.  
Egy hónapra ..... 2 k. 40 f.

## HIRDETÉSEK:

6-hatásos petit sor egyszer 20 fill.  
minden következőnél 16 fillér.

Nyitási sora 40 fillér.

## ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

## SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült  
vasutak palotájában.  
TELEFON-SZÁM: 357.

## KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény  
Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.  
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1900.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Kedd, december 11.

## Mai számunk főbb közleményei:

Vezéreszikk: *Provincia.*

A képviselőház ülése.

A kínai háború.

Esküdtek az 1901. évben.

Krüger európai körútját abbahagyta.

A kisjenői petroléum-robbanás.

Egy játékos, aki veszít.

Taaffe grófné — Dr. Feldmann Jakabné.

Szabók a magyar ipar ellen.

A gyűrű.

Tárcza: A becsület. Irta: Tolsztoj Leó gróf.

Regény-Csarnok: A kétlelkű ember. Irta:

Grollier Balduin.

## Provincia.

Arad, december 10.

Sokáig, igen sokáig kellett a vidéki sajtónak hangoztatnia azokat az érveket, amelyek a mindent a fővárosba összpontosítani akarás ellen szóltak, míg végre meghallgatták. A vidék felszólalásaival, panaszaival nem törődtek, a sajtója pedig — úgy hitték — hadd beszéljen; nem sok vizet zavar. És hajrá! — ment a főváros becsülete, boldogítása minden irányban a vidéki városok rovására, mignem végre sikerült szerencsésen agyonbolgítani.

Most, ha odafent kiütött a krach, — mert hiába titkolják, súlyos házkra van Budapesten, a melynek senki sem tudja, hogy mikor fog vége szakadni, most már eszmélnék arra, hogy ezzel a központosítással nem nyertek semmit. Tönkre tet-

ték a vidéket s a fővárost súlyos pénzügyi válságokba döntötték. Az a politika, amely azt hitte, hogy az egész Magyarország ereje abból áll, hogy világvárossá kell tenni Budapestet mindenáron, csődbe jutott. A tarifapolitika, vasuti politika mind ezen irányban dolgozott. S az eredmény egyfelől az életerőtől megfosztott vidék, másfelől a külsejében fényes és czifra főváros, amely azonban bensőleg súlyosan beteg, s gazdasági válságában oly példátlan drágaságban él, hogy, mint egy országgyűlési beszéd kimutatta, az ezerhétszáz forintos budapesti hivatalnok a családjának ételül húst nem képes vásárolni. Mindenki kinlódik benne, aki nem vagyonos, mindenkinek van az ottani sorsával valami baja s az élettel ott küzdő emberek legtöbbször az a vágya, hogy bár annyit gyűjthetne, hogy vidékre mehessen élni.

Mostanában már több fővárosi lap foglalkozik ezen állapotokkal s egyre erősebben sürgetik, hogy a vidékkel kell törődni, a vidék ipari és gazdasági életének a visszaállítása, helyreállítása a fontos nemzeti szükséglet. A vidékre nézve örömdetes, hogy így megfordult a szél s a fővárosi sajtó is kezdi gyakorolni az igazságos kritikát a tulajdon városával szemben. Ez nem ment mindig így. Volt idő, amidőn a vidékről csak egy módon lehetett beszélni: gunyosan. De ez megváltozott. Mikor a vidéki színügyi bizottságok először kezdtek kritikát gyakorolni

a fővárosi színpadi nuditások ellen, eleinte fölháborodással beszélt róla Budapest. De nem telt bele sok idő s észre tértek s egy fővárosi napilap azt írta egyik fővárosi színpadról: „el fog jönni az az idő, amidőn a nézőtérben ülők lehúzzák a czizmáikat, hogy a színpadon szereplők-höz vagdalhassák.” A napokban pedig egy budapesti napilap vezérhelyén mondja el, hogy a fővárosi egyetemi életet nem tartja egyetemi életnek. Ezt mondja, akár tetszik az egyeseknek, akár nem, de ki mondja. S óva inti a vidéki szülőket, hogy ne küldjék gyermekeiket a budapesti egyetemre, mert ez nem nevel komoly férfiakat. Azt mondja, küldjék a kolozsvári egyetemre vagy a vidéki jogakadémiaakra, mert ezek az iskolák azok, a melyek a jövő Magyarországnak tanult és komoly férfiakat adnak. Errekes szavak. S ha egészében nem is áll így a dolog, jellemző mégis a felszólalás, a melyet tetéz egy harmadik budapesti napilap, amely abból az alkalomból, hogy a fővárosi hatóság a reggel öt órától délig való kártyakiszolgálást az üzletekben tiltotta, fölveti azt a kérdést, hogy kiknek ellenében kellett kiadni ezt a tilalmat. S felelve rá, azt mondja: egyetemi ifjak ellenében, akik reggelig isznak s délig kártyáznak.

Ugy tetszik, talán már sok is az önkritikából, de hát ők tudják a maguk bajait s ők ítélik meg, hogy milyen hangon kell róluk elmélkedni. Előttünk a

## TÁRCZA.

## A becsület.

Irta: Tolsztoj Leó gróf.

Garilovics Dimitri Pál komor, ellenséges tekintettel meredt a levelekre s az iratokra. Ugy érezte, hogy egészen nyugodt, egészen higgadt, hiszen szíve szabályosan ver, agya meg tiszta. Arról persze nem tudott, hogy ujjja idegesen dobog az íróasztalon s hogy nézése egyre merevebbé, egyre zavarosabbá lesz.

Ott állt mellette az öcsce, György is: a könyvespolcznak támaszkodott; egyik keze súlyosan nehezedett az íróasztal parkányára, a másik lomhán lógott le; sápadt arcán barázdát szántott a szenvedés.

— De mi oka lehetett az öregnek arra, hogy gyalázatának, bűnének veszedelmes tanúságait annyi esztendeig megőrizze? — kérdezte Pál. — Hiszen okos ember létére tűzbe kellett volna vetnie az egészséget, hogy multjának semmi nyoma se maradjon.

— Talán meg is tette volna, — felelte György — ha a halál olyan hirtelen meg nem lepi. Hátha lelkiismerete bántotta, hátha szándékkal hagyta rá a leveleket és okiratokat, hogy tegyék meg mi azt, a mire ő gyöngye volt. Vezekelnünk kell érte!

— Vezekelni! — dörmögte Pál. — Lehet-e szó egyéb vezeklésről is, mint hogy visszaadjuk az elrabolt vagyont? De vajjon kárpótlás-e

azoknak a szerencsétleneknek, a kiket helyette ért a börtön gyalázata, a kiket miatta senyvesztett évtizedekig a nyomorúság, a kétségbeesés? Vajjon föltámasztjuk-e vele a halottat, a kit ő fosztott meg vagyonától, életétől s ugyan fölbred-e tőle az asszony, a ki kétségbeesésében öngyilkossá lett miatta? Erzelgős, tudod, nem vagyok; de hogy az az ember hogyan tudott annyi ideig élni, mulatni, élvezni? — azt nem érttem. Annyi igaz, ugyan büszkék lehetünk az apánkra! Vagy mit is mondok? Apánkra? Mi jogon is nevezzük annak? Hiszen az írásokban az van, hogy felesége, meg gyermeke volt Németországban!

— Azért mégis gyermekei vagyunk; hiszen ő nevelt minket becsülettudó férfiakká! Kövesük hát tanítását s ne induljunk cselekedetein. Ki a megmondhatója annak, hogyan kinozta lelkiismeret?

— Eh! Örökön azzal az érzelgős gyermeki szeretettel állasz elő! Szépecskén meg majd azt is kisütöd, hogy jól tette, a hogy tette, egyébként nem is tehette volna. Azt mondd inkább, mihez fogjunk a papirokkal?

— Még kérdés? Az igazsággal meg a becsülettel nem komázunk! Adadjuk a bíróságnak, különben czinkosok volnánk mi is.

— Hát aztán? Vagy azt hiszed, ha mindenki megtudja gyalázatunkat, ha visszaadtuk a vagyont, ha koldusbotra jutottunk, lesz még valami dolgunk valamerre?

Az öcsce remegő kézzel babrált a papírok

között; ajka rángatózott. Tompa hangon dühnyögte:

— Sem erre, sem másfelé! Nemcsak a társadalom, meg többé-kevésbé elfogult nézetei, a becsülettudásunk, származásunknak gyilkos szégyene se tűrné, hogy megéljünk.

Bátyja helyeslően biccentett fejével:

— Ugy van, azért hát, aminek jönnie kell, hadd jöjjön mennél előbb. A papirokat lepecsételjük, aztán elintézem az ügyemet és óra multán föbe lövöm magamat.

György megborzongott egy pillanatra, szemé önkénytelen lecsukódott, mintha így is tiltakoznék a terv ellen. Megbékélt ugyan már azzal a gondolattal, hogy meghal, de most, hogy ilyen közel jár hozzá, hideg futott végig testén. A következő pillanatban azonban legyőzte a kellemetlen érzést és halgatagon segítette maga is bátyjának a papirokat becsomagolni lepecsételni.

Végre meg volt az egész s a testvérek bucsúképen megszorították egymás kezét. Valahogy tulságosan soha se szerették egymást, de a bucsúzás pillanatában bámultak egymás szigorú becsülettudását és sajnálkoztak azon, hogy ifjúságukat, erejüket, szellemüket, szépségüket más bűne miatt föl kell áldozniok.

György a folyosó végének indult a maga szobájába. Pál egymagára maradt. Írásait rendezgette, leveleit elégette. Még csak izgatottság sem bántotta közben, pedig hát a kandaliónban a többivel ott égtek a menyasszonyának levelei is. Az a leány volt az egyedüli lény, a ki önös

födolog, hogy a vidék érdekeivel és igazsággal kezdenek törődni és foglalkozni s kezdik észrevenni, hogy Budapesten kívül is van még némi Magyarország. S hogy a mai rendszer, a fővárosba való összpontosítás nem ér semmit. Mert e mellett csak az az eredmény, hogy a főváros is semmi, meg az elpusztított vidék is semmi.

## A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, december 10.

A Ház legcsinosabb és egyik legfiatalabb képviselője lemondott a mandátumáról. Ezt újságolták a folyosón. Bély Lászlót kinevezték külföldi főispánnak.

— No, ez hamar csinált karriert — mormolta egyik régen stréberkedő tagja a Háznak.

A teremben pedig lassan, minden érdeklődés nélkül morzsolták le a beruházásokról szóló törvényjavaslatot. Csak Komjáthy szólalt fel a Fiuméra hozott áldozatok ellen. Aztán támadta a kormányt, mire Lukács pénzügyminiszter objektív beszédben válaszolt. Komjáthy aztán tagadta a gyanúsítást, sőt ezt személyes kérdésben is kijelentette.

Erre a dolog felett napirendre tértek.

Rövidesen végeztek aztán a javaslattal. 3/4 egyre le volt tárgyalva.

Holnap a horvát provizóriumot vitatja meg a Ház.

Részletes tudósításunk itt következik:

Elnök: Perczel Dezső.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, Lukács László, Wlassics Gyula, Hegedűs Sándor és Darányi Ignác miniszterek.

Az irományok előterjesztése után

Elnök bejelenti, hogy Bély László lemondott a mandátumáról. Ezután beterjeszti azokat a kérvényeket, melyek a nemzeti törvény módosítását sürgetik. (Helyeslés a szelsőbalon.)

Uj állami beruházások.

Neményi Ambrus előadó: A pénzügyi bizottság nevében elfogadásra ajánlja a javaslatot, melyben összesen 31.340.000 korona ér-

tékben beruházásra kér a kormány felhatalmazást. A mi a javaslat elvi részét illeti, megjegyzi, hogy a gazdasági szempontok kívánatosak teszik, hogy az állam az ipar érdekében nagyobb közmunkákkal lépjen közbe. A pénztári készletből további vasúti befektetéseken kívül a pénzügyminiszter, az igazságügyi, kultusz és kereskedelmi miniszterek oly közmunkákat fognak végezni, melyekre nézve az előmunkálatok már régebben elkészültek. Pénzügyileg is megokolt az az eljárás, mely szerint az állam akkor építkezik, mikor a nyersanyag, valamint a munkabérek nem túlságosan drágák és a mikor közbelépése a magántevékenységgel szemben új versenyt nem támaszt. A pénzügyi bizottság azt az eljárást, hogy a kormány a javasolt beruházásokat, amelyeket külön törvények fognak megállapítani, a költségvetés keretéből kivette és számukra külön fedezetet öhajtott kijelölteni, igazoltnak tekinti, mert helyesli, hogy olyan rendkívüli és nagyterjedelmű beruházások, melyeknek előnyét és pénzügyi hasznát a jövő élvezi, nem az állam rendes bevételeiből fedeztetnek, hanem külön fedezetre utaltatnak. Hiszen a jövőben ezekkel tetemes megtakarítások lesznek eszközölhetők. Aztán a helyes budgetizálásnak sem felelt volna meg a költségvetési egyensúlyt mesterségesen megzavarni. Elfogadásra ajánlja a költségvetést. (Helyeslés jobbról.)

Komjáthy Béla a függetlenségi és 48-as párt nevében kijelenti, hogy már elvi szempontból sem fogadja el a javaslatot. Első sorban azt kifogásolja, hogy a beruházások nem vették be a költségvetésbe, a melyről most már bizonyosan lehet mondani, a mit eddig is tudott különben, hogy az nem felel meg a tényleges állapotoknak. A kormány eljárása nem felel meg a törvénynek, mert külön budgetizálást a törvény nem ismer. De még megmondta, hogy háztartásunkban nincs egyensúly. Most is azért foglalták külön javaslatba a beruházásokat, hogy az egyensúlyt mesterségesen tartsák fenn. A beruházásokat egyáltalán nem tartja sürgősnek, némelyiket meg szükségesnek sem. Így pl. mire való annak a Fiumének a kikötőjére még többet is áldozni, a melynek közjogi helyzete még ma sincs rendezve. A Ház egyetlen tagja sem tudja még ma sem, hogy hol vannak elhelyezve a pénztári készletek. Pártja a javaslatot nem fogadja el. (Helyeslés a szélsőbalon.)

Elnök a vitát bezárja.

Lukács László pénzügyminiszter szerint Komjáthy egyenesen meggyanúsította a kormányt, amikor azt mondta, hogy az állami pénzek elhelyezésével nem helyesen jár el, hogy a

nemzetet a költségvetés összeállításának módjával egyszerűen megcsalja.

Komjáthy Béla: Ezt nem mondtam.

Lukács pénzügyminiszter: Így mondta. Ez Komjáthy beszédének tartalma.

Komjáthy: Nem igaz! Vegye tudomásul, hogy nem igaz!

Lukács László pénzügyminiszter idézi Komjáthy beszédét szóról-szóra. Tárgyilagosan kíván a Komjáthy vádjával foglalkozni. Ismétli a pénzügyi bizottságban felhozott okokat, amelyek miatt a beruházásokat külön javaslatban terjesztette elő. Itt nem rendes állami kiadásokról van szó, hanem olyanról, amivel az állam a rossz pénzügyi helyzet miatt a társadalom egy nagy részén segíteni akar, különösen pedig az építőiparosokon. A mi a pénztári készletekről mondottakat illeti, Komjáthy ezzel bebizonyította, hogy nem olvasta el a költségvetést. (Derűtség, tetszés.) Kijelenti Komjáthyval szemben, hogy a beruházásokra igenis sürgős szükség van és nagy részt már régóta elodáztatlanok. Komjáthy még a miniszteri nyugdíjak szaporítását is bűnül hozta fel, holott ennek éppen az ellenzék az oka. (Általános élénk derűtség.) A javaslatot elfogadásra ajánlja. (Élénk helyeslés jobbról.)

Komjáthy Béla személyes kérdésben kijelenti, hogy sem a miniszter, sem a kormány pénzkezelését meggyanúsítani nem akarta. (Általános helyeslés.)

A javaslatot általánosságban elfogadták.

A címmel.

Kossuth Ferencz kijelenti, hogy kár a kormánynak oly nagyon érzékenykedni, mert az ő pártja mindig objektív, s sohasem személyeskedik. A javaslat sok hasznos részét elismeri, csak azt kifogásolja, hogy külön javaslatba foglalták.

Ezután a javaslatot részleteiben is vita nélkül tárgyalják le.

Az elnök javaslatára a Ház elhatározta, hogy holnap a horvát provizóriumot, szerdán pedig az indemnityt tárgyalják.

Ezzel az ülés véget ért.

## TÁVIRATOK.

Képviselőválasztások.

Budapest, decz. 10. Ugy Csongrádon, mint Nagymartonban e hó 20-án ejtik meg a képviselőválasztást. Amott Dienes Márton emitt pedig Dégen Gusztáv megválasztását tartják valószínűnek.

lelkében igazán meleg érzést gyújtott. Azt tervezte előbb, hogy néhány sorban bucsut vesz tőle, de hamarosan meggondolta a dolgot:

— Hisz meg se értene. Az asszonynak szerelem a mindene és föl se érné észszel, hogy a férfinak szentebb a becsülete, mint minden egyéb érzése. De elágyulnom sem szabad, aztán meg gyűlölök mindent, a mi szinpadias. Nem akarok szerelmi dallal bucsut venni a világtól, akár holmi tenorista a felvonás végén.

Öntudatlanul bonczolgatta. elemezte lelkiállapotát. Mindig azt tartotta magáról, hogy bátor, kemény ember, sohse kételkedett abban, hogy hunyorítás nélkül tudna farkaszemet nézni a veszedelemmel, a halállal. Jól esett, hogy nem csalatkozott önmagában. Nyugodt volt és keze is, melylyel a gyilkoló fegyvert tokjából kivette, keze is biztos volt és meleg.

Azt nézte éppen, hova ülhetne le, a mikor a folyosó végéről lövésnek tompa dörrenése hangzott be: György megelőzte volt. Erre elhatározottan, szilárd kézzel szívének szegezte a pisztoly csövét s megnyomta a ravaszt.

Visszahanyatlott a karosszékre és várta, hogy a halál szabadítsa meg hamarosan szenvedésétől, mert úgy érezte, iszonyatosan kinozza a fájdalom. A langyos vér lassu folyással csurgott végig kezén; pillanatra lehunyt szeme fölnyit és nézése éppen reszkető kezére esett, a mely még mindig görcsösen markolta a fegyvert.

Csodálatos! A cső szája nem füstölgött s fehér ingmellén csipetnyi vérfolt sem látszott. Egyszerre lepattant a pisztoly kakasa s megtudta ebből, hogy fegyverre csütörtökölt mon-

dott; hiszen megse volt töltve. Nyilván Péter, a szolgálja szedte ki belőle tisztogatás közben a töltést.

Karosszékeivel szemközt tükör lógott a falon; hamuszínű, fakó, vonagló arcz nézett ki belőle; a szinte megdermedt tekintetből, a borzasztóan kitágult szemgolyóból rémület, ijedtség meredt feléje. Iszonyodva bámulta néhány pillanatig siralmas képét, aztán eltakarta arcát kezével. Megtörtén, megroskadtan ült ott egy egész örökkévalóságig, tíz teljes másodpercig akkor borzasztó erőlködéssel felkelt és tapogatózva, dülöngélve, a polcznak tartott, azon volt a töltéses ládikója. Nagy kínosan tudta csak elczipelni; mint a részeg, úgy tántorgott a pamlagig.

A pisztoly ott hevert előtte a szőnyegen. Lehajlott, hogy fölvegye, de megmeredt ujjával nem bírta. A verejték nagy cseppekben ült ki homlokára, a fogai össze-összevaczogtak.

Ettől a hangtól magára eszmélt. Keserűen, megvetően gondolta:

— Uram Isten! Micsoda nyomorult báb is vagyok én! — Nagy erőlködéssel fölvetette a pisztolyt, de megtölteni nem bírta.

— Megpihenek egy kicsit, — gondolta. — Ugyan megígérttem Györgynek, hogy óra múltán megölöm magamat, de hiszen meg is tettem volna már, ha Péter ki nem szedi pisztolyomból a töltést. Aztán meg akkár negyedórával előbb, vagy utóbb, azon ugyan nem mulik, ennyi időt még a halálos ellenségem se sajnálna tőlem.

Szeme tévován siklott végig a butorokon, végre egy hosszukás, pecsétes hivatalos formájú

levélen akadt meg. A levél egyik sarkáról egy ismert ügyvéd nevét olvasta le. Gépiesen törte föl a sok pecsétet; a levélben az volt, hogy anyjának egyetlen élő rokona, valami vén tábornok, meghalt Krimában s milliót meghaladó vagyonát reá, meg György öccsére hagyta. Mint a villámsugár úgy csapott át fején a gondolat, hogy György meghalt, hát ő az örökös egy magában a vagyonnak.

— Én! . . . egymagam! — kezdetben öntudatlanul, majd elégedetten ismételte magában a szót. Önkénytelenül becézte magát, sőt a papírost, aztán nagyot sóhajtott és letette megint. Keserűen dűnyögte.

— Ha elgondolom, hogy ez a pénz most mind az államé lesz! Kár, hogy nem vettem észre előbb a levelet, addig, a míg György élt még, azt ajánlottam volna, írjunk végrendeletet és hagyjuk a pénzt valami nagy alapítványképen a szegényeknek, tán kiengesztalhattuk volna vele emlékezetünket. Azaz, hogy megtehettem én azt magam is.

Leült az íróasztalhoz és lendületes hangú adományozó levelet írt. Elégedetten mormogta azután:

— Milyen hatásos . . .

De hamarosan fintorra torzult az arcza; megvetően dűnyögte:

— Hatásos! Bizony még komédiásnak álllok! Vagy tán az öngyilkosság is komédia, hatásos letűnés az élet szinpadáról? Csakugyan ne akadna egyéb kibontakozás? Pedig azok a szerencsétlenek, a kikről a levelekben szó van, alighanem szíves örömet beérték volna azzal, ha életfogytiglan gondoskodtunk volna róluk, szívesen megfogadták volna még a hallgatást

## Vilmos császár ajándéka.

Bécs, decz. 10. Holnap érkezik Bécsbe Hülsen-Haeseler porosz vezérőrnagy, hogy Vilmos német császár nevében átadja királyunknak a tábornagi pálcát.

## A kínai háború.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Pétervár, december 10.

A vezérkarnak ma közzétett jelentése szerint Khaidengue tangut-főnök múlt hó 24-én Girinben megadta magát Kaulbars bárónak, a 11. szibériai hadtestparancsnoknak és megígérte, hogy egy hét alatt minden fegyvert beszállít. November 25-én Gwi tábornok, a kreisztakhumi vár előbbi védője 700 fegyvert szolgáltatott be. Kaulbars tábornok megengedte Khaidenguenek és Gujnak, hogy Girinben lakjanak. Körülbelül 1000 lefegyverzett kínai katonát Girinbe hoztak. Kuancencájától nyugat felé végzett rekognoszálások alkalmával kiderült, hogy ott kínai katnák és tangutok vannak, a kik csapataik számára embereket toboroztak. November 23-án orosz csapatok elpusztítottak Jangirogenti várfalait. A rekognoszálások alatt orosz részről két ember sebesült meg. A 20. kelet-szibériai lövészezrednek egy százada november 21-én Kaidanjánnál Jansumenc közelében harcban keveredett az ellenséggel, a mely nagy veszteséget szenvedett. Orosz részről egy tiszt és három legény esett el. A 3. kelet-szibériai lövészezrednek egy csapata Szejkovszkij százados parancsnoksága alatt elindult, hogy a Te-kintől északra lévő tangut csapatokat elűzze. A várostól 33 vesztnyire találkozott is egy 800 főnyi bandával, a mely két sánczmögött foglalt állást. Szejkovszkij 26-án, a kínaiak támadását visszaverve, ostrom alá vette a sánczokat. A kínaiak 27-én hajnalban futásnak eredtek. Az oroszok, a kiknek veszteségük nem volt, két ágyut és 26 Mauser-fegyvert vettek el az ellenségtől.

London, december 10.

A Reuter-ügynökség jelenti Pekingből 6-iki kelettel: Wingate és Ryder századosok, a kik a kalgáni német expedíciót kísérték, visszaérkeztek ide. A két tiszt Kalgántól nyugatra több helységet látogatott meg, a melyeket a németek nem érintettek. Utjokon, a melyen 12 ember kísérté őket, semmiféle incidens nem történt. A századosok megerősítik azt a hírt, hogy Watts Jones hadnagyot Kveihzücsengben meggyilkolták. Arról értesültek továbbá, hogy ugyanabban a helységben a taotáj rendeletére

10—12 európai embert végeztek ki. Legnagyobb részük svéd és norvég hittérítő volt, de bizonyos, hogy Watts Jones hadnagyon kívül még legalább is egy angol volt a meggyilkoltak között. Az európaiakon kívül még néhány száz benszülött keresztényt kintöztak és öltek meg a leggyalázatosabb módon. Wingate és Ryder meglátogatták a belga hittérítő-állomást is, a melyben néhány lelkész vagy 3000 benszülött kínai állotta ki a boxerek és kínai csapatok ostromát. Ott arról értesültek, hogy az állomástól keletre egy másik állomást még folyton ostromolnak és pedig nemcsak boxerek, hanem rendes csapatok is, a melyek a hatóságok parancsai szerint cselekedtek. Ezek a dolgok abban az időben történtek, mikor a kínai hatóságok folyton erősítettek, hogy a kínaiak minden lehetőséget elkövetnek az erőszakosságok elfojtására. Még Pekingben is majdnem mindennap előfordul, hogy letartóztatnak kínai embereket, a kik fegyvert rejtegetnek maguknál.

Benszülöttek beszélnek, hogy december 19-ét Pekingben általános idegenellenes lázadás napjaul tüzték ki. Ez a híresztelés azonban nem okoz aggodalmat, mert az itt lévő csapatok elegendők minden lázadás elnyomására, föltéve, hogy a kínaiak egyáltalán tennének ilyen kísérletet.

London, december 10.

A Daily News-nak jelentik Sanghaiból 9-iki kelettel: Az angol főkonzul közlése szerint Seymour tengernagy Liukunji alkirálylyal értekezett és ez alkalommal csapatokat ajánlott föl neki, a melyek majd segítségére lesznek a csucsáni mészárlás tetteseinek megbüntetésében. Az alkirály azt mondta, hogy ez fölösleges és hogy a csapatok partraszállása zavargást idézne elő.

London, december 10.

A Times-nak jelentik Pekingből 6-iki kelettel: Egy ismert kínai hivatalok kijelentése szerint az özvegy császárné kezd tisztába jönni azzal, hogy milyen komoly veszedem fenyegeti az udvart és a birodalmat, ha azonnal meg nem változtatja magatartását és ki nem engeszteli az idegen hatalmasságokat. Az a rendelet, a mely Tungfusziang-ot lefokozza, arra vezetendő vissza, hogy az özvegy császárnét nagyon nyugtalanítják a jangcevolgyi alkirályok föliratai, a melyek arról értesítik, hogy az udvarnak való szállításokat a Jangce

és a Han folyóra küldött expedíciókkal meg fogják akadályozni. Az említett kínai hivatalnok azt hiszi, hogy az udvar Jühsien-t kész kiszolgáltatni bűnbak gyanánt. Kivégzése napról-napra várható. Az eselben, ha Tungfusziang visszatér Kanszuba és ha 5500 főnyi mohamedán csapatát fölcsatolja, a mit az ediktum állítólag szintén elrendelt, az említett hivatalnok attól tart, hogy ez által csak növekednék a kínai mohamedánok lázadásának veszedelme.

## Esküdtek az 1901. évben.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 10.

Az idei esküdszéki tárgyalások utolsó ciklusa elmarad s így az ez évre kisorsolt esküdtek 1900-ban esküdti köteleességüket nem teljesítik. Az 1901-ik évre már összeállították az esküdtek névsorát, ezekből fognak a jövő év első ciklusára 1901. január 16-án harmincz rendes- és tíz pótesküdtet kisorsolni kik a február 18-án tartandó első esküdszéki tárgyaláson fogják működésüket megkezdeni.

A jövő évi esküdtek névsora a következő:

Amtmann Lajos, Angyal Dezső, Ascher Ferencz, Aufrecht Miksa, Auszterweil Zsigmond, Avarffy Ferencz, Babes Gyula, Bajzafy János, Balogh István, Balcsó Antal, Balla Fülöp, br. Bánhidai Antal, Barcza Mihály, Barta Salamon, Barta József, Bass József, Bayer Sándor, Beck Gyula, Berecz István, Berger Albert, Berger Rezső, Bisztriczky József, Blaskovits Antal, dr. Bogdán Virgil, id. Bojos M. (M.-Pécska), Bokor J. (E.-Simánd), Bozsik Gy., Böhm Géza, Braun N. Antal, Braun G. Bruckner Lipót, Czeiler István, Czigelbrier Győző, Cziráky Alajos, Czukor László, Csóthy Antal, Daimel Lajos, Dávid József, Dávid Vilmos, Dengl Lajos, Dengl Rezső, Dénes Ede, Detáry J. (M.-Pécska), Deutsch H., Deutsch F., Deutsch Izidor, Deutsch Bernát, Donát Simon, Dreichlinger Lajos, Dürr Kocsárd, Edvi-Ilés László, Engel Gyula, Erdélyi Imre, Färber Lajos, dr. Fehér M. (M.-Pécska), Fejér Gy., Fényes Kálmán, ifj. Ferdinánd Demeter, Fischer Samu, Fischer Lipót, Földessy Lajos, Frank Ferencz, Friebeisz Miklós, Friedrich György, Friedmann József, Fricz József, Fromm Frigyes, Funkelstein J., dr. Fülöp G. (Borosjenő), Gásza Béla, Geller I., Gid György, Gid Sámuel, Glück Dezső, Goldschmiedt Miksa, Goldschmiedt Sándor, Gönczö András, Gruber Hugó, Habereger György, Hacker M., Hajas Gábor (M.-Pécska), Halmay A., ifj. Harsányi I. (M.-Pécska), Hay J., Hegyi Albert, Helmy Ádám, Herbay Gyula, Henczel Bernát, Herczog György, Hoffmann Pál, Holtzer József, Honisch István, Hunyadi József, Huszerl Manó, Huzó István, Jakabffy Zoltán, Jeney Jenő Béla, Illics Zsifkó, Iszprávník Szever, Irmer Henrik, Iványi Balázs, Kánya Géza, ifj. Kézmárki István, Kirle Antal, Klapok Alajos, Klein Ignác, Koch Dániel, Kotsis Lajos, Kohn Zsigmond, Kohn Jakab, Kohn József, Kohn S. N. Kohn Izidor, ifj. Kopetkő Károly, Kosminsky Károly, Kosztka Emil, Kovács Lajos, Kovács Soma, Krausz Mór, Kremmer József, Krebsz Antal, Kristyórá János, Krisán Sándor, Lamzer János, Lancsarics József, dr. Lázár Zóárd (Kisjenő), Lénárd Imre, Leopold Zsigmond, Lészai Sándor, Lévai Ignátz, ifj. Löwi Armin, Löwi Mór, Lukács György, Lux Mór, Matzki Károly. Dr. Mandl Vilmos, Marek Samu, Marx Imre, Meer Armin, Meistrovich János, Michlbauer Lajos, Mihályi Ágost, Mihályi József, Dr. Mittler Izidor, Mittner József, Morvay Mór, Moskovitz Izidor, Müller Gyula, Müller Károly, Nachtnébel Odón, Nyáry Béla, Dr. Németh János, Nemess Géza, Nemess Zsigmond dr., Neulinger Adolf, ifj. Neuman Adolf, Neuman Dániel, Dr. Neuman Mihály (Világos), Nikolits Döme, Olasz Lajos, Ollár Jusztin, Öry Aladár, Panker Viktor, dr. Parecz Béla, Pick Ernő, Pohl Odón, Politzer Miksa, Pollák Gyula, Polonyi Pál, (M.-Pécska.) dr. Popovics György, (Kisjenő.) dr. Prekupas Illés, Dr. Priegl István, ifj. Radocsányi János, Reicher Ferencz, Reiner Dávid, (M.-Pécska.) Reisinger Sándor, Répássy Pál, Reusz Mór, Réthy Viktor, dr. Révész Mór, Reisz Mátyás, Ring Zsigmond, Rosenberg Herman, Rosenfeld Henrik, Róth

is. Hát peraze, most, hogy György meghalt, késő már, a becsület azt parancsolja, hogy kövessem én is. No hát rajta!

Nagyot sohajtott, azzal megint a pisztolyt markolta, de a hogy hozzáért, egyszeriben vége lett nyugodtságának. A halálos sápadtság újra ellepte arcát, a borzongás a didergés ismét megszállotta testét. Elkékvült, vonagló ajka tompán suttopta:

— Nem tudom! Nem bírom! — kétségbeesetten temette fejét a kezébe.

Lassan-lassan azonban felengedett arcának görcsös merevsége és kaján daczosság ült ki reája.

— Mi közöm hozzá? Nem én, ő állt elő az öngyilkossággal, ő diktálta belém, hiába volt a tiltakozásom. Tehetek én arról, hogy tulzott becsületudásának áldozatává lett? Aztán mi gondom arra, ki volt, mi volt az apám, minek-előtte apámmá lett? Én felelek érte? Ki kényszeríthet arra, hogy helyette én bünhődjem? Ha tűzbe hajtom a leveleket, az irásokat, csak azt teszem vele, a mit neki kellett volna megtennie régen, a mit a józan ész, az önfentartás ösztöne parancsol. Mi hiba eshetik becsülete-men, ha megőrizem atyám gyalázatának titkát, amelyről a világon senki, senki se tud már? Hiszen azokat a szegényeket titokban azért támogatnom. Természetes; az lesz a legjobb, ha még gondolatban sem idézem fel annak az esetnek emlékét. Tudtam a módját mindig, hogyan szabaduljak meg a kellemetlenségtől, miért ne tudnám ezután is? György persze nem értett hozzá; pedig jobban járt volna úgy, azért hát reá is, meg rám is jobb, hogy úgy esett, a hogy esett.

Elhatározottan fölkel s a papírnyalábot, meg az adományozó-levelet is, a mit az imént fogalmazott csak, biztos kézzel behajította a kandalló tűzébe. Azután csendesen nézte, hogyan nyiladossák körül a lángok, hogyan pörzsolik meg szélét, hogyan kap lángra maga a papiros is. Hogyan omlik hamuvá a külső burok, hogyan harapódzik a láng mind tovább, míg végre a zsarátnok végső lobban és a légáramlás a felvillanó, szikrázó lángot fölhajítja a kürtön. Mikor elégett az egész, a piszkáló-vassal szanaszét szórta a hamurakást. Majd fölegyenesedett és végigsimogatta kezével homlokát. Az órára nézett.

— Itt az ideje, hogy az ebédre készülödjem. Az ebéd ideje közeledik, azon kell igyekezniem, hogy rémült, meghatott képet vágjak, de a tulzástól persze óvakodnom kell. Szegény György! Kár érte, de hát miért is szaladt neki olyan Hübele Balázs módra!

Egymagában, szolgálja segítése nélkül felöltözött és éppen elkészült volt, mikor a folyosón valakinek lépése kopogott végig, alkalmasint Péter lesz; azt jelenti majd, hogy György öngyilkossá lett. Lopva belenézett még egyszer a tükörbe; arca nyugodt, egykedvű volt, a ruhája kifogástalan — azzal hamarosan az ajtónak tartott és föltárta azt.

A csalódásnak, a melepődésnek kiáltása tört ki belőle; meghátrált egy-két lépéssel, mert ott a küszöbön öcscsét pillantotta meg, a kinek arca éppen olyan meglepődést, éppen olyan csalódást árult el, mint az övé... A kinek kifogástalan volt ruhája, kifogástalan gombolykában a virágdisz, csak úgy, mint az övé...

Henrik, Róth József, Róth Zsigmond, Rothstein Mor, Rothmüller Ferencz, Ruttkay Fülöp, Sármezey Ákos, (Györök.) Sármezey Manó, (Kurtics.) Schäffer Benő, Schamberger László, Scherhag Jakab, Schindelberger Lipót, Schlesinger Farkas, Schneeberger Albert, Schöpf József, Schreiber Fülöp, (M.-Pécska.) Schuch Ferencz, dr. Schütz Henrik, Schwarcz Manó, Schwell Gusztáv, Sebessy Ferencz, Simay István, Singer Gyula, Singer Sándor, Sonn Mór, Steigerwald Alajos, Steigerwald Gyula, Steiner Ferencz, Steiner Jakab, Steinitzer Félix, Steinitzer Imre, Straidt Ferencz, Sütő Mihály, Szablóczki László, Szabó Albert, Szabó Gábor, Szalay Antal, ifj. dr. Szalay Károly, Szalay Zsigmond, Szász Dénes, Szathmáry Gyula, Szauer Adolf, Székely Sándor, Szelle József, Szende Tivadar, Szidák Lajos, Szilágyi Jakab, ifj. Szójka János, Tárov József, Tapolicsányi Gyula, Teffner Ignác, Tóth Mihály, Török Márton, Tulipán S., Türk Gyula, Vass Géza, Varga Endre, Várkövi János, Veliss Hugó, Velics Mihály, Vörös Vidor, Wadowsky Gusztáv, Wagner József, Wagner Károly, Wallfisch Ármán, Vasóczy Károly, Weinberger Ferencz, Weisz Sándor, Weiszberger Izidor, ifj. Weisz Mór, Weisz Márk, Weisz Félix, Weisz Endre, Weisz Izidor, Weihercz Lipót, Werner Károly, Westmann Zsigmond, Veszely István, Wild Ferencz, Wilhelm Jakab, dr. Wolff A. Béla, Wolster Mór, Zeiner Ignác, Zimmermann József.

**Pótesküldtek.** Abrudán Károly, Altmann Ede, Assael Jakab, Beck Adolf, Berán Antal, Berta Titus, Blaustein Alajos, Boka Kálmán, Braun N. Antal, Czeiler István, Czukker Sándor, Dániel Endre, Dániel József, Dick Samu, Donáth Simon, Eberlein József, Ékes József, Éles Ármán, Feichthaler Márton, Feichtinger Miksa, Fényes Dezső, Fischer Samu, Förster Dávid, Frick József, Gavrillette Miklós, Glück József, Gorzó Antal, Grün Henrik, Guld Emil, Haász Rezső, Hack Frigyes, Hacker Manó, Haubenreich Mihály, Havancsák József, Hegyi József, Hermann János, Hoffmann Salamon, Holländer Ignác, Illics István, Jankovits György, Kaltenhuber József, Kell Ignác, Kemény Ferencz, Kereszthury Gyula, Kmetykó Lajos, Kocsi Ferencz, Kohn László, Kotilla József, Krausz Mór, Kruppa Károly, Krón Lipót, Lázár Emil, Lázár Gyula, Leopold Ignác, Limbeck János, Mandel József, Mayer Ede, Mericskay Sándor, Michlstädter Albert, Muskát Miksa, Nagy János, Nagy Lajos, Oszwald Ferencz, Panker János, Papp József, Popovits József, Plesch Hermann, Poppé Sándor, Popper Károly, Prohszt Viktor, Reusz Sándor, Roth Lajos, Rosenberg Hermann, Rubinstein Mór, Scherhag Ernő, Schlesinger Lipót, Schmarda Márton, Schwarz Izidor, Stern Vilmos, Szeberényi Gyula, Szilágyi Gyula, Szőke Ferencz, Szűcs Károly, Tenner Ignác, Tokay Árpád, Tukáts Tamás, Turay András, Weisz Dávid, Vogel József, Vojtek Alajos.

## SZÍNHÁZ ES IRODALOM.

### A színház műsora:

**Kedd:** Tartalékos férj, bohózat. (Páros bérlet.)  
**Szerda:** Tartalékos férj, bohózat. (Páratlan bérlet.)  
**Csütörtök:** Otthon, színmű. (Páros bérlet.)  
**Péntek:** Gasparone, operette. (Páratlan bérlet.)  
**Sombat:** Gasparone, operette. (Páros bérlet.)

\* **Magyar népszínművek finn színpadon.** A magyar népszínművek és a tüzes népdalok legközelebb Finnországban fognak hódítani. A *helsinfori* finn színházban ugyanis magyar népszínművek bemutatását tűzték programra. A Falu rossza és Sárga csikó már műsoron is vannak és a legközelebbi napokban már színre is kerülnek. Mindenesetre élvezetes látvány volna nekünk magyaroknak finn nyelven élvezni a Falu rosszát és hallgatni Finom Rózi finn szövegű népdalait.

\* **A Kölcsey-egylet legközelebbi felolvasó estélye,** tekintettel a szombat esti filharmonikus hangversenyre, *december 18-án*, kedden délután 1/2 órákor lesz a városháza dísztermében. A műsor következő:

1. Az idegélet. Irta és felolvassa *Bácskay Béla* dr.

2. Monolog. Előadja *Menszáros Margit* ur-hölgy.

3. Zongora-szám. Előadja *Kovács Ilonka* ur-hölgy.

4. Csipkerózsza, Sas Edétől. Előadja *Mezey Péter* ur.

5. Énekszám, előadja *Szilágyi Gyula* ur zongorakísérete mellett *Rédei Szidi* ur-hölgy.

Helyarak mint rendesen. A rendezőség a legutóbbi incidensből kifolyólag megnyugtathatja az érdeklődő közönséget, hogy a műsor be lesz tartva.

\* **Vörösmarty-ünnep a főgymnasiumban.** Vörösmarty születésének századik évfordulóját még egyre ünneplik. Vasárnap az aradi kir. főgymnasium „Petőfi” önképzőköre ünnepelte azt meg, nagyszámu közönség részvételével. Az ünnepélyt a kör elnöke, *Jánossy Imre* nyitotta meg rövid beszéd kíséretében. *Heinrich Gyula* VIII. o. t. Vörösmarty „Szép Ilonka”-ját szavalta. zongorán kísérte *Vass Sándor* VII. o. t. Ezután *Goldzieher Albert* VIII. o. t. méltatta értekezésében Vörösmartyt, mint író. *Kell József* VII. o. t. Hubai „Csárda jelenet” című zeneművet adta elő *Vass Sándor* zongora kíséretével. Majd Vörösmarty „Vén cigányát” szavalta *Pichler Ottó* VIII. o. t. s a szép ünnepély a „Szózat” elénekkelésével és *Goldzieher Márton* alelnök beszédével ért véget.

\* **Szabad Lyceum.** Szerdán, december 12-én d. u. 5 órákor a felső kereskedelmi iskola dísztermében *Somogyi Gyula* dr. tanár tart előadást: „Bevezetés az újabb német klasszikai irodalomba” címmel.

\* **A temesvári opera.** *Makó Lajos* temesvári színgazgató közönségének azzal kedveskedik, hogy oly opera előadásokat rendez, melyek minden tekintetben mintaszerűeknek mondhatók. Pénteken és szombaton *Troubadour* adták ott és miután a helyi erőkből ki nem tellett, vendégeket hívott meg. A vendégek *Dalnoki* opera-énekes, *Danczkay Sarolta* és *Székely Anna* operaénekesnők oly ensemblet alkottak, minővel vidéki színház ezidőszent nem dicsekedhetik. *Danczkay Sarolta* gyönyörű sopran hangjával, kitűnő énektudásával és tisztán csengő koloratúrájával tűnt ki.

\* **Körösi Gizella Berlinben.** *Körösi Gizella*, a társulatunktól hirtelen megvált opera-énekesnő, min: Budapestről értesülünk, előnyös ajánlatot kapott egy berlini színházi ügynökségtől, mely szerint egy opera-stagionéhoz szerződik hosszabb időre. Az operatársulat a telt Berlinben és Németország nagyobb városaiban tölti, tavasszal pedig amerikai turnéra indul.

\* **Zsur a Schreyer-konzervatoriumban.** A múlt években már közkelettségben részesültek a Schreyer-féle pénteki zsurok, melyeken a konzervatorium tanítványai hangversenyeztek. Mint értesülünk az idén is rendez a konzervatorium vezetése ily estétet, melyek közül 2—3 nagyobb szabásu hangverseny számba megyen.

\* **Burmester Willy,** a világhírű hegedű virtuóz, kinek c-odás művészetében csak nemrég gyönyörködött a főváros közönsége, Aradon is rendez hangversenyt. A hangversenyt, melynek december hóban kellett volna megtörténnie, a művész kezén támadt izomrándulás miatt januárra halasztották. A világhírű művész gyógykezelése néhány hetet vesz igénybe, erre az időre *Dollinger* tanár minden hegedűjátéktól eltiltotta. A már előre megváltott és előjegyzett jegyek erre az időre is teljesen érvényben maradnak. A hangverseny iránt már is oly nagy az érdeklődés, hogy a hangverseny aradi rendezője kénytelen eddigi tervétől eltérőleg még több ülőhelyet beállítani. Előjegyezni kizárólag *Révész Nándor* könyvkereskedőnél lehet, 6—4 és 3 koronás ülőhelyekre.

\* **Orosz kritika.** A *pétervári* színházban *A csempész* címen új dráma került tegnap előadásra, mely alkalommal a földszint előkelő premiére küldöttsége furcsa módon fejezte ki nemtetszését. A darab igen gyöngye szerkezetű, silány munka és a közönség az előadó színészeket bosszulta meg magát. Rothadt almákat, sárczipókat és hasonló kellemtelen tárgyakat dobáltak föl a színészekre, akiket többnyire elég jól találtak el. Így *Damager* színész balszemén oly súlyosan sebesítették meg, hogy az az ütés következtében ájultan terült el a földön. Az előadást e kínos incidens után félbehagyták.

## Krüger

### európai körútját abbanhagyta.

(A hollandi királynő válasza.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, december 10.

A szabadságért elvérzett délafrikai köztársaságok szomorú sorsa felett sokáig bántódtak a velők szimpatizáló európai nemzetek, kiknek szeme előtt csak az a tény lebegett, hogy durva erőszak fosztotta meg a burokat szabadságuktól és törölte le Afrika földabroszárol független köztársaságukat. A küzdelem változatos időszakában legmeghatóbb volt Krüger elnöknek a kényszer helyzet által parancsolt azon eltökélése, hogy elhagyja hazája földjét, melyen ő és nemzete mindenét elvesztette. Abban a pillanatban az ellentállás mindenütt megtörtött, az angol lobogó minden erősségen vigan lobogott és a burnemzet elkeseredésének hangját tulármázta az angolok dicsőségének zaja.

A végső harcra buzdító köztársasági elnök lekötötte a nemzet oldaláról a harcot szomjazó kardot és az államférfiu bölcsességével utnak indult, tengerre szállt, hogy az európai nagyhatalmasság előtt személyesen kérjen oltalmat, szánalmat és közbenjárást az elveszett szabadság visszaszerzésére. Az ősz államfő minden egyes lépését legnagyobb érdeklődéssel figyelte meg Európa közvéleménye és jól esett látni azt, hogy mikor először lépett francia földre, a könnyen lobbanékony és a szabadságért hevesen lelkesülő francia nemzet mily rokon-szenvvvel üdvözölte a délafrikai köztársaságok utolsó elnökét, kinek európai útja a legszebb auspicziumok mellett indult meg.

A politikát azonban ma már nem az utca dirigálja, nem a hangulat és az érzelem, hanem meg annak irányát, hanem a diplomácia rejtélyes és titokzatos ösvényén halad az és számtalan érdekekbe beléütközve oly alakulatot vesz föl, mely homlokegyenest ellenkezni látszik az utca hangulatával.

Ugy kontemplálta a jó öreg, hogy bekopogtat a francia köztársaság elnökénél, azután jó ajánlólevéllel ellátva a szentpétervári csári palotába kér lebecsájtatást, onnan elindul majd a lovagias német császárhoz tisztelegni és e három helyről beszerzett biztatásokkal Hágába megy és az ifju hollandiai királynő aegisével visszaszállítja majd azt, amit az angol tulerószak tőle és nemzetétől elhódított.

Erős volt Krügernek bizodalma, mert azt hitte, hogy mellette van az igazság, a méltányosság, és hogy a liberális Európa nem nézheti összetett kézzel egy nemzetnek, egy életrevaló és szabadságáért meghalni tudó népnek elpusztítását.

Szegény Krüger! Mily keserű csalódás érte őt missziót teljesítő eljárásában. A francia kormány szimpatianál egyebet nem nyujthattott neki, a legtöbb, amit ott elérni tudott részvénytilyánítás volt a bur nemzetet ért végetes csapás fölött. A Kreml kapuja pedig nem nyílt meg előtte, hisz Livadiában élet és halál között feküdt a hatalmas csár és akitől legtöbbet várt és remélt, súlyos betegségében nem érdeklődhetett egy délafrikai nemzet szomorú sorsa iránt.

A berlini királyi palotából pedig azt hirt vette Krüger, hogy Vilmos császár jelenleg nincs abban a helyzetben, hogy fogadja majd talán máskor, későbbben, valószínűleg egyszer. Ez a hír végleg lesujtotta az öreg orosz lánt és most már csak egy út volt számára *Hága*. A fiatal királynő, ki annyi jelét adott jóindulatának, szeretettel fogja őt fogadni és bizonyára ki fogja eszközölni számára a nag-

hatalmasságok segélyét. El is ment a jó öreg Hágába és az ifjú királynő fogadta őt.

De hajh — kialudt most már szívében az utolsó reménysugár. Hágából ugyanis a következőt sürgönyzik:

*Vilma királyné kijelentette Krügernek, hogy a közbenjárás most ki van zárva.*

*Erre Krüger a tervezett európai körutól végleg elállott, s Hágában várja be a délafrikai események fejlődését.*

Hogy hová fejlődhetnek ez események, azt nagyon jól tudja az ősz elnök és ha kitekint a tengerre, a hullámokkal küldi el messzi Afrikába a szomorú üdvözlést: Isten veled burok szabadsága!

## A kisjenői petroleum-robbanás.

(Négy ember tűzhalála.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 10.

Mai lapunkban említést tettünk már röviden arról a megdöbbentő katasztrófáról, a mely Kisjenőn, Brázsa Simon volt községi bíró családjában történt. A szerencsétlenségnek újabb áldozatai is vannak: az éjjel az egyik kis fiu, ma délután pe-Brázsa felesége is meghalt, egy 16 éves leány pedig haldoklik. Ezek szerint már eddig négy emberélet pusztult el a robbanás következtében s nem lehetetlen, hogy az áldozatok száma szaporodik.

Brázsa családja a legnagyobb boldogságban, jólétben élt, ma pedig a kietlen pusztulás sivar képét mutatja a ház. A szerencsétlen apa, ki csaknem egész családját elvesztette, közel van az örüléshez kimondhatatlan fájalmában. A katasztrófa az egész városban óriási izgalmat kelt. Brázsa háza valóságos bucsujárárhely, mindenki szörnyűködve, könyező szemekkel beszél a megdöbbentő balesetről.

Kisjenői tudósítónk a szerencsétlenség részleteit és az újabb áldozatok tűzhalálát a következőkben mondja el:

Brázsa, más néven Kocsuba Simon, egyik legtehetősebb polgára Kisjenőnek, a ki régebben kilencz esztendeig községi bíró is volt. A minap Aradon járt s itt olcsó petroleumot vásárolt be, hogy a télre legyen otthon elég világító szer.

Tegnap hajnali 5 órakor, mikor a család még ágyban volt, Brázsa Simon 16 éves leánya, Floricza felkelt és lámpát akart gyújtani. A gyufa világánál észrevette, hogy a lámpában nincs elegendő olaj. Beszólította a ház körül foglalatokodó szolga legényt, hogy hozza be a petróleumos kannát. Ez meg is történt. A lámpába aztán olajt töltöttek, de e közben Floricza az égő gyufát, melyet a kezében tartott, véletlenül bekejeztette a petróleumos kannába.

A legény, miután a végzetes ügyetlenség következményeit jól sejtette, rögtön kifutott és szaladtában kiabált vissza a leánynak, hogy meneküljön. De már késő volt. A következő pillanatban a meglehetősen mennyiségű petroleum óriási dőrejjel felrobbant s az égő láva széjjelfecscsent Brázsa feleségére s a gyermekekre, kik időközben felkeltek s az asztal körül öltözödköttek.

Rémítő jajgatás, siráncokozás, kiabálás töltötte be a szobát, hol az összes butorok tüzet fogtak és lánggal égtek. A detonáció óriási zajára s a tűz fényére összesereglettek a szomszédok, kik a tüzet hosz-

szu küzködéssel eloltották és az áldozatok megmentéséhez láttak.

Brázsa neje, Floricza és a többi gyermek életveszélyes égési sebeket kaptak. A 10 éves Gyorgye rövid kintlódás után meghalt, az éjjel pedig a 7 éves Mitru s az 5 éves Traján szenvedett ki, dacára a gondos orvosi segélynek.

Az áldozatokat óriási harangzugás közt ma délután temették. A megható temetésen, a hol három koporsó volt egyszerre ravatalon, egész Kisjenő jelen volt.

Ma délután aztán meghalt Brázsa felesége is. A férj és az orvosok tehetetlenül álltak körül a borzasztóan szenvedő aszszony betegágyát, de nem segíthettek rajta. Brázsa egész vagyonát felajánlotta az orvosoknak, ha a feleségét megmentik, — hasztalan. A szerencsétlen nő kiszorult.

Floricza életbenmaradásához sem igen biznak az orvosok. A viruló szépségű fiatal leány haldoklik, valószínű, hogy reggelre követi anyját, testvéreit s ő lesz ötödik áldozata a végzetes balesetnek.

Ennyi szerencsétlenség közt igazán csoda, hogy Brázsanak, a ki egy nap alatt elvesztette egész családját, egy másfél éves csecsemője életben maradt. A kicsi bölcsőjében feküdt, mikor a katasztrófa történt s ámbár ő is kapott égési sebeket, de ezek oly jelentéktelenek, hogy a csecsemő túl van minden veszélyen.

Talán azt akarta a könyörtelen sors, hogy ez az egy gyermek legalább életben maradjon a szörnyű véget ért családból, hogy majd egykoron, ha felnő, vigasztalója legyen a kegyetlen csapás miatt fájalmában összetört, tébolyhoz közel álló édes atyjának.

## Egy játékos, aki veszít.

(Öngyilkos katonatiszt.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 10.

Mármaros-szigeten rendkívül izgalmas eset tartja izgatottságban a kedélyeket. Egy főhadnagy kétszer rálőtt Jónás Béla joghallgatóra, azután pedig önmaga ellen fordította a gyilkos fegyvert, mert előbbi nem akarta visszaadni neki azt a pénzt, meiyet kártyával nyert el a főhadnagytól. Martesik Tódor a főhadnagy, ki az ezred pénzét kártyázta el, s miután a pénzt pótolni nem tudta, visszakövetelte attól, aki tőle elnyerte. Miután azonban a kérés hiábavaló volt, végzetes cselekedetre szánta el magát: rálőtt a nyerő partnerre, s aztán magát lőtte agyon.

Az esetet s különösen ennek részleteit katonai körökben nagy titokban tartják. A hír azonban kiszivárgott s ezeket tudósítónk a következőkben közli velünk:

Mármaros-Szigeten állomásozott Martesik Tódor gyalogos főhadnagy, zászlóalj segédtiszt, ki előszeretettel ült éjjeleken át a kártya asztal mellett. Különösen a hazard-játékért a ferb- liért és a makaó-ért rajongott. Tegnap este újra kártyázni kezdett és pedig kevés szerencsével, mert összes nála lévő pénzét elvesztette. Mikor látta, hogy a szerencse nem fordul m. g. a pénzét nem sikerül visszanyerni, eltávozott, bement a kaszárnnyába s a zászlóalj pénzét magához véve, visszatért a kártyaasztalhoz. A játékot hasonló balsikerral folytatta, úgy, hogy a sikkasztott pénz is elment. Legtöbbet Jónás Béla joghallgató nyert tőle.

Másnap pótolni kellett volna a főhadnagynak a kivett pénzt, de sehol sem sikerült neki

kölcsönkapni olyan tekintélyes summát, amely-lyel a zászlóalj pénztárát rendbehozhatta volna.

Elhatározta tehát, hogy elmegy Jónáshoz és visszakéri tőle a pénzt, különben főbe kell magát lőnie, nehogy ennél nagyobb szégyen érje. Jónás Béla azonban megtagadta neki az elnyert pénz visszaadását. Martesik főhadnagy ekkor elkövette a merényletet. A magával hozott revolverrel két lövést tett Jónásra, kit súlyosan megsebesített. Egy lövést pedig saját magára, s Martesik Tódor főhadnagy a Jónás lakásán meghalt.

Érthető azaz izgatottság, melylyel Mármaros-Szigeten az esetet tárgyalják. A főhadnagy temetése holnap lesz.

## A gyűrű.

Frigyes dán trónörökös tíz napig volt Sopronban a vejének, Schaumburg-Lippe hercegének a vendége. Legszívesebben azokkal beszélgetett, akik nem is sejtették a kilétét.

Ügynök. (A homlokát törli.) Nem tudom, hogy hova tettem az eszemet, amikor ezt a silány gyűrűt megvettem... Az ember mindig azt hiszi, hogy az árveréseken csupa olcsó holmit vásárol s a végén kiderül, hogy ötven perczenttel többet adott ki, mintha egy tisztességes boltba ment volna... Ezért a rongyos gyűrűért kilencz forintot adtam s most az összes ismerősömnek hasztalanul kínálom megvételre... Még megérem, hogy a nyakamon marad... (Benéz a sörház ablakon, Örömmel.) Topp egy nagyszerű eszme, ahogy a drámákban mondani szokták. (Bemegy a vendéglőbe, ahol Frigyes dán trónörökös békésen söröz.)

Trónörökös. Vajjon mit akarhat ez az öreg bácsi, aki oly barátságosan pislogat felém?

Ügynök. (Odalép a trónörökös asztalához.) Jó napot, tekintetes ur!

Trónörökös. (Félre.) Tekintetes ur? Ez a jó ember, ugylátszik, nem ismer. (Derülten.) Nos, öreg bácsi, mondja meg, hogy mit kíván?

Ügynök. Ugy látom, hogy magának nagyon jó képe van!

Trónörökös. (Félre.) Magának? Pompás! (Hangosan.) Folytassa!

Ügynök. Tudja, nekem kitűnő emberismeretem van. Fogadjunk, hogy rögtön kitalálom a maga foglalkozását...

Trónörökös. (Nagyon jókedvűen.) Halljuk!

Ügynök. Maga valami órás vagy ékszerkeskedő!

Trónörökös. (Félre.) Kolosszális: (Hangosan.) És miből gondolja, hogy órás vagy ékszerkeskedő vagyok?

Ügynök. Hát a szeméből meg a homloka ránczaiból. Az órásoknak ugyanis mindig van egy görbe ránczuk a bal szemöldökük fölött.

Trónörökös. Ezenfelül mit olvas még ki a szememről?

Ügynök. Azt, hogy maga igen szorgalmas és intelligens ember, s hogy verejtékes munkával tartja fenn nagyszámu családját...

Trónörökös. Hát mit gondol, mekkora a családom?

Ügynök. Bizonyára van egy diák fia, meg egy másik, akit a mesterségére kitanít. Azonfelül egy idősebb leánya, aki férjhez ment egy tisztességes iparoshoz...

Trónörökös. (Félre.) Oh, milyen édes, öreg bácsi! (Hangosan.) Azt hiszi, hogy valami iparoshoz ment férjhez?

Ügynök. Hát persze. Az unsereins-szegény ember lányát nem veszi el valami gazdag vagy diplomás ember!

Trónörökös. (Félre.) Ha szegényke tudná,

hogy kivel beszél! (Hangosan) De hát most már mondja meg bácsika, hogy mit kíván tőlem?

*Ügynök.* (Előveszi a gyűrűt.) Itt van, nézze meg ezt a kis müremekecskét...

*Trónörökös.* Minek nézzem meg?

*Ügynök.* Maga ért hozzá, hát jobban megbecsülheti, mint más. (Sugva.) Tudja, kéz alatt vettem.

*Trónörökös.* Nagyon szép!

*Ügynök.* A gyűrű megér száz forintot, de magának ötven forintért odaadom. (Bizalmasan.) Kell a pénz, mert én is férjhezadom a leánynomat. (Egészen közel hajol a trónörököshez.) Szerencsés kópé, maga pompás üzletet fog csinálni, mert a gyűrűt eladhatja kétszáz forintért.

*Trónörökös.* (Félre.) Nagyszerű ember! (Hangosan.) Hát jó, megveszem a gyűrűjét ötven forintért. (Kifizeti a pénzt.) De most elárulok magának egy titkot.

*Ügynök.* Egy titkot?

*Trónörökös.* Én ugyanis nem az vagyok, akinek maga gondol...

*Ügynök.* Hát kicsoda?

*Trónörökös.* Ne ijedjen meg, mert én szeretem a jó tréfát. (Mosolyogva.) Ön előtt most Dánia trónörököse ül!

*Ügynök.* (Félre.) Szent Isten! (Letérdel a trónörökös előtt.) Oh, fenséges ur, kegyelem!

*Trónörökös.* Ne féljen, nem történt semmi baj. Sőt, hogy a jóindulatomat lássa, hát még külön is adok tíz forintot!

*Ügynök.* A jó Isten áldja meg Fenségedet! (Félre.) Mintha az első percztől fogva nem tudtam volna, hogy kivel beszélek! Hiszen minden gyermek ismeri Sopronban a Fenséges urat. (Boldogan.) Ez a kis komédia legalább tisztességesen jövedelmezett.

## Taaffe grófné — Feldman Jakabné.

(Esküvő a falusi anyakönyvvezető lakban.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, december 10.

A szerelemnek definícióját a költők és a bölcselők annyiféleképp tudták variálni, hogy majdnem minden alkalomra kitalálják egy-egy találó hasonlatra a nagy tömegből. A modern élet sem tud olyan jelenségeket felmutatni, melyek a klasszikus lyria költők előtt ismeretlenek lettek volna és így a szerelemnek régi definíciója, hogy a szerelem nem ismer határt, nem tekint rangot, semmi halandók által kitalált különbséget — arra az eseményre is vonatkozik, melyről egy Kassáról hozzánk érkezett távirat jelentősegteljesen beszél.

Taaffe Ede grófnak, az akkori Ferencz József főherczegnek (királyunknak) gyermekkorai játszótársa, Ausztriának hosszú időn át miniszterelnökének Ilona nevű leánya igen fiatal korában, midőn még alig rázta le magáról az iskola porát, szüleinek kívánsága folytán Mattencloit Rikárd báró neje lett. Az ifju nő a házasságban nem találta meg azt a boldogságot, melyet érző keble szomjazott és midőn a család keservében csakhamar arra a tudatra ébredt, hogy ő neki is van jussa a boldogsághoz, hogy rangja, méltósága és a családi érdek nem rabolhatja meg a legdrágábbtól, mi a nőt rendeltetéséhez vezeti, széjjeltépte azt a lánczot, mely őt főrangú férjéhez kötötte.

Erre az elhátározásra Henrik öcsének szerelmi története adhatta meg az impulzust, aki szintén sutba dobta a család minden tradícióit és dacolva minden előítélettel, leszállt az ellischau kastélyból egy szerény polgárház udvarára és ott megtalálva Fuchs Magda kisasszony szívében az őt boldogító szerelmet,

feleségül vette a polgár leányt, kivel együtt az igazi boldogság költözött be kastélyába.

Ilona grófnő a lelki fájdalomtól összeroskadt és nehéz betegségében egy ifju orvosnövendék gondozta, ápolta. Az ifju orvosi tudományával alig tudott volna a beteg segíteni; de egy isteni szikra, mely az ő ifju szívéből a nő szívébe hatolt, ott fényt, világosságot terjesztett és ennek éltető melegétől kifakadt a szerelem virága. A szerelem elementáris erő, leküzdötte évszázadok rideg előítéletét, a főrangú család hatalmas ellenvetéseit és a fiatal orvosnövendéknek nyújtotta kezét, töle várva azt, amit rang, méltóság neki adni nem tudott: békeséget lelkében, boldogságot szívében, az örök szerelem lánczával összefűzve szíve választottjával.

A kassai távirat szerint Taaffe Ilona grófnő, ezelőtt férjezett Mattencloit Rikárd bárónő ma kötött házasságot Bárcza községben Feldmann Jakab orvosnövendékkel.

Bárcza község egy negyedóránnyira fekszik Kassától regényes vidéken és azt, ami ott a község házában ma az anyakönyvi hivatalban történt, a beavatottakon kívül senki sem tudta. Csak a késő délutáni órákban terjedt el róla a hír Kassán és onnan a táviró a szélrózsa minden irányába elvitte ezt a nevezetes eseményt, mely bizonyára változó érzeteket fog költetni.

A községi jegyző fekete diszmagyarban, vállán keresztül hajtva a czimeres nemzeti színű szalagot, várta a házasságot kötő feleket és tanuikat.

Az előre megállapított órában két fogal állt meg a község háza előtt és abból egyszerű utiruhában szállt ki a hatalmas osztrák főúr leánya és Feldmann Jakab dr., valamint Feldmann kassai ügyvéd, a vőlegény bátyja és a községi jegyző helyettese, mint a vőlegény tanúi és két honvédtiszt, mint a menyasszony tanúi.

Az anyakönyvvezető, miután a házasulandó felek a házasság megkötésére vonatkozó „Igen” szót szilárd hangon kiejtették, hosszabb szép beszéd kíséretében, mint törvényértelmében törvényes házaseleket üdvözölte őket.

Az ifju asszony kijelentette azon óhaját, hogy a házasságot egyházilag is kívánja megáldatni és ez a miskolci evangélikus-református egyházban a jövő hónapban fog végbemenni.

Gróf Taaffe Ilona grófnő, ezelőtt Mattencloit Rikárd bárónő a mai naptól fogva tehát Feldmann Jakabné. Fényt, dicsőséget adott az ezelőtti ragyogó, de boldogságot az utóbbi egyszerű név.

## HIREK.

— Az udvar Budapesten. Bécsből jelentik, hogy a király több főherczeg és főherczegnő kíséretében február elején hosszabb tartózkodásra Budapestre érkezik. Február közepén nagy, udvari bál lesz.

— A beteg czár. Az orvosok már lemondottak II. Miklós czár életéről, betegségét gyógyíthatatlannak jelentvén ki. Most azonban az orvosi véleményt megczáfolják a tények. Pétervárról ugyanis azt jelentik, hogy a czár állapota annyira javult, hogy a karácsonyt már az orosz fővárosban töltheti.

— Hieronymi Károly elutazása. Ma délután a 4 óra 12 perczkor induló gyorsvonattal elutazott Aradról Hieronymi Károly. Arad város országgyűlési képviselője Nyegre László képviselő tarsaságában. A pályaudvaron megjelentek Urbán Iván főispán, Salacz Gyula polgármester, Dálnoki-Nagy Lajos alispán, Csák Czirjék dr.,

Dániel Kálmán, Domány József, Dobiaschy József, Farkas Ernő állomásfőnök, Kristyórány János, Kiss Ferencz, Körösy Mihály, Mandl Vilmos dr. Neuman Dániel, Nits Pál, Nikolits Péter, Márk Károly, Tagányi István és Varga József. A képviselő szívélyes búcsút vett a pályaudvaron megjelentektől.

— Elhunyt tábornagy A közös hadsereg tábornoki karának egyik legismertebb alakja, Murai és Köröstarcsai Török Ferencz nyugalmazott tábornagy, a magyar csendőrség első országos főfelügyelője, tegnap hetven éves korában elhunyt a fővárosban. A tábornagyot most harmadéve szélhűdés érte és azóta egyre ágyban feküdt. Nyolcz nappal ezelőtt meghalt a leánya, Török Márta s ez a szomorú eset végleg megtörte az agg katonát. Halálát özvegye, tarcsai Vár Róza és fia, Béla, a bécsi Terézianum növendéke, gyászolja. Az elhunyt eltakarításáról a m. kir. honvédelmi miniszterium gondoskodik, mely a temetés rendezésével az Entreprise-intézetet bízta meg. A diszes ravatalt ma fel is állították ez Entreprise embereaz elhunynak Budán Lovas-ut 4. szám a. levő lakásán. Onnan lesz a temetés nagy katonai pompával holnap, kedden délután fél 8 órakor. A megboldogultat a kerepesi-úti temetőben helyezik el örök nyugalomra.

— Pályázatok a városnál. Ma járt le a városnál a Szuchy Károly iktatóvá történt megválasztása folytán megüresedett számtiszt állásra kiírt pályázat határideje. Az állásra a következők pályáztak: Babics János városi segéd-tiszt, Tamásovits József világosi segéd-tiszt, Domján János és Kasnyik Lajos segéd-tisztek és Moldoványi Ernő biztosítási hivatalnok. Az esetleg megüresedő segéd-tiszt állásra folytatólag pályáztak: Babics János, Tamásovits József, Moldoványi Ernő, továbbá Figuss Albert adótiszt és Greguss Ágost városi napidíjas írnok.

— Közgyűlési vonat. Az aradi és csanádi egyesült vasutak igazgatósága közölte, hogy Csanád vármegye rendkívüli közgyűlése alkalmából, december hó 15-én, az 1 sz. személyvonat Aradról fog kiejárni. E vonat Aradról reggel 5 órakor indul.

— Az árvák karácsonya. Közeledik karácsony ünnepe s az árvaház igazgatósága, mely minden évben karácsonyfát állítva fel az ő apró neveltjeinek, most ismét a közönséghez, a humanus érzelmektől áthatott jó szívekhez fordul kéréssel, hogy tegye lehetővé az idén is az árva-gyermekek legszebb álmának teljesülését. Az árvaház igazgatóságától erre vonatkozólag következő kérelem közzétételére kértünk fel: Mély tisztelettel kérjük a nagyérdemű közönséget, miszerint kegyeskedjenek adományaikkal lehetővé tenni, hogy a városi árvaházban lévő 73 árvának karácsonyfát állíthassunk fel, s így az esien — Jézus születése napján — a szokásos örömeiknek ők is részesüljenek. E célra halás köszönettel fogadunk el bármiféle ajándéktárgyat, játékszert, édességeket, nemkülönben a legcsekélyebb pénzadót is, melyekért előre meleg köszönetünket fejezzük ki. Aradon, 1900. év december hó 8-án. Tisztelettel: Fábrián Lászlóné, ig. vál. elnök. Balázs Ferencz, ig. vál. jegyző, igazgató.

— Leégett kolna. Világosan a múlt napokban tűz ütött ki Török József világosi községi jegyző kolnában. A kolna teljesen leégett, az ott elhelyezett hatvanöt hektoliter bor, mely körülbelül ezer forint értéket képviselt, tönkrement, amennyiben a hordók is tüzet fogtak s ennek következtében az azokban elhelyezett bor kifolyt. A kolna biztosítva volt, a bor azonban nem. A tűz a legnagyobb valószínűség szerint gyújtogatás eredménye. A hatóság a nyomozást, mely eddig még eredményre nem vezetett, folytatja.

— Árlejtés a lovassági laktanyára. Az új honvéd lovassági laktanya építésére kiírt árlejtés ma ejtetett meg a városnál. Az árlejtés eredménye a következő: földmunkák, kőmives-, kőfaragó-, burkolati- és ács munkákra legolcsóbb

ajánlat volt a *Frick József*-é, ki ezeket 262200 koronáért 21.5% vagyis 56373 korona 30 fillér engedménnyel vállalta el. Bádógosmunka: *Mihajlovics Gyula* 16212 korona kikiáltási ár, 31%, vagyis 5044 korona engedménnyel. Cserépfedő munkákra: *Mittner József* 14798 korona 29 fillér kikiáltási ár, 8.3%, vagyis 1228 kor 23 fillér engedménnyel. Asztalos, lakatos és mászó munkákra: *Panker Viktor* 76918 korona kikiáltási ár, 21.7%, vagyis 16690 korona 12 fillér engedménnyel. Üveges munkák: *Szabó Albert* 1874 kor 88 fillérért. Ezen munkánál a város 40%-os, vagyis 749 korona 60 fillért a kikiáltási árra *felülfizet*. Telekredezés, csatornázás és kövezési munkák: *Szirmai és Neubauer* 88290 korona kikiáltási árban, 26.7% engedménnyel. A csoportonkénti árlejtés eredménye tehát 410348 korona kikiáltási ár, 88809 korona 45 fillér engedménnyel. Az összes munkákra beadott pályázatok között legolcsóbb volt a *Frick József*-é, ki a kikiáltási árból 88222 korona 97 fillért engedett. A csoportonkénti árlejtés eredménye tehát 586 korona 48 fillérrel olcsóbb, mint az összes munkákra beadott legolcsóbb pályázat.

— **A néppárt bomlása.** *Székely Kálmán* miniszterelnök beszéde, melylyel lesújtott a néppártra, megsemmisítő hatásnak bizonyult. — A néppárttal rokonszenvező körökben is a legkomolyabban elítélik *Molnár János* rosszhiszeműségét s a nemzeti államnak a külföld előtt való megbélyegzésére alkalmas rágalmaikat. Ezen eljárás után a néppártnak több főrendi híve közelebb lép a pártból és kijelenti, hogy *Molnár* apáttal nem tart fenn semmiféle politikai szolidaritást.

— **A kerékpáradó a tanácsban.** A mai előszó tanácsülésen tárgyalás alá kerültek a kerékpáradó eltörlése érdekében *Nemess Zsigmond dr.* és társai, továbbá az aradi kerékpárkereskedők és mechanikusok, az aradi kerékpárosklubok és a waggongyári munkások által beadott kérvények. A tanács úgy határozott, hogy a közgyűlésen azt indítványozza kérvények ellenében hogy az adót továbbra is tartásuk meg, csupán a munkások mentessenek fel az adó alól. A tanács határozata mindenestre üdvös és szükséges intézkedésekre céloz. Azonban nem célravezető a város szempontjából sem. Mert azok, kik csupán szórakozásból üzték eddig a kerékpározást, a jövő évben sem fogják az adót megfizetni, sőt a kerékpáros egyesületek elhatározták, hogy kerékpárjaikat Uj-Aradon fogják tartani. Nyer-e tehát valamit is a város az adó fenntartásával? Nem, ellenben a kerékpárkereskedők helyzete éppen olyan kétséges marad, mint most. Az idén majdnem kizárólag csak a munkások fizették meg az adót, jövőre ezek sem lesznek kénytelenek megfizetni, honnan várható hát a jövedelem?

— **Névváltoztatások belügyminiszteri engedély nélkül.** Az újságírók és a Hughes-féle távirógép tudvalevőleg nem a legjobb lábon állanak egymással. Az utóbbi ugyanis nem egyszer rossz tréfát üt az emberekkel, s a feladott telegrammokban olyan szemérmes-cifraságokat kopogtat le a címzettnek, hogy elállt tőle szeme-szája. A lapszerkesztőségek, melyekhez naponta érkezik egy csomó terjedelmes távirat, sokat regélhetnek a Hughes-gép tréfáiról. *Hieronymi Károly* tegnapi beszámolója alkalmából is megesett egy budapesti lappal, hogy a beszámolóról küldött referáda névsorához holmi apró kis távirathibák csuszak be. A tudósításban ugyanis a ma este érkezett lapban a következő ismeretlen és mégis ismerős nevekkal találkozunk: *Szabó Iván* főispán, *Dulinszki Lajos* alispán, *Tutesch* bankigazgató, *Sankay dr.* törvényszéki elnök. A mentők jelszava jut önkéntelenül eszünkbe ilyen alkalomkor és pedig az, hogy „mindnyájunkat érhet baleset.”

— **Hemmen kanonok adománya.** *Hemmen* Ferencz csanád-egyházmegyei kanonok szülő községének, *Zádorlaknak* 20,000 koronát adományozott oly célra, hogy ott leányiskolát létesítsenek. *Hemmen* kanonok Uj-Aradon működött nyolcz éven át, mint plébános és iskolaszéki elnök. Ő volt az uj-aradi leányiskolák megteremtője és a magyarosítás egyik uttörője. A zádorlakaiak a kanonok adományát nagy örömmel fogadták.

— **Egy anya rémtette.** *Brandt* Henrik apatini malomtulajdonos felesége sok szenvedéstől elkeseredve öngyilkosságot követett el. Kiment a dunaparra, magához kötötte kis leánykáját s a Duna hajjai közé vetette magát. Ma mind a két holttestet kifogták a Dunából.

— **Uj titkos tanácsosok.** *Kahn* József gurki érsek, *Gertscher* Adalbert zárai tartományi fő-törvényszéki elnök és falkenhausen *Eleck* nyugalmazott tábornok ma délelőtt letették Bécsben a tanácsosi esküt ő felsége előtt. Az ünnepies aktusnál *Goluchowski* gróf közös külügyminiszter és *Abensperg-Traun* gróf főkamárás működött közre. Az eskü szövegét *Schultes* miniszteri tanácsos olvasta föl.

— **Államfogház párbajvétségért.** *Jakabffy* Gyula aradmegyei közigazgatási-gyakornok, kit párbajvétségért két heti államfogházra ítélték, ma megkezdte büntetése kitöltését.

— **Sikkasztó százados.** *Boroszló* jelentik, hogy az ottani katonai főbíró *Sauer* Walter századost sikkasztás és többrendbeli okirathamítás vétsége miatt három évi fogházra és rangvesztésre ítélte.

— **A gyufa feltalálója s a kerepesi temető halottja.** Debreczenből írják: A fővárosi lapokban olvasható volt a kerepesi temető azon sírjai között, amelyek felfognak ásni s köztük van az *Irinyi* József vegyész, a gyufa feltalálójának sírja is. Ahány szó, annyi tévedés. *Irinyi* József, akit a fővárosi lapok emlitenek, soha sem volt vegyész, de igenis az ő idejében neves publicista, sőt az 1848-iki országgyűlésen a hosszupályai kerület képviselője volt. Ő nyugszik már évtizedek óta a kerepesi temetőben. A gyufa feltalálója pedig debreczeni férfiú, nem *Irinyi* József, hanem *Irinyi* János vegyész volt. Debreczenben élt, itt lakott közöttünk, itt találta fel a gyufát. Később, mikor a vegyészettől visszavonult, a debreczeni István gőzmalom tisztviselője lett. *Irinyi* János néhány év előtt Debreczenben halt meg s a *Rossuth-utcai* temetőben hantolták el.

— **Uj törvényhatósági bizottsági tag.** Szemlak községben a megüresedett megyei törvényhatósági bizottsági tagságra *Hanthó* Bélát választották meg egyhangulag.

— **A megszökött ékszerész.** *Weisz* Márk, az Amerikába szökött Budapesti ékszerészre vonatkozólag a következőket jelentik: *Weisz* Márk még a múlt hó 25-én távozott el a fővárosból, a mikor a hitelezőinek azt mondta, hogy Moszkva irányába megy nászutra. A jóhiszemű hitelezők ezt el is hitték neki, míg nem Amerikából *Weisz* maga fel nem világosítottu őket a következő rövid távirattal:

„Ide kellett mennem — Isten veletek.”

*Weisz* P. Vilmos, *Spitzer* Miklós és *König* Lajos ékszerészek tettek ellene feljelentést, a kiket mintegy 25.000 forint erejéig károsított meg, oly formán, hogy hosszabb üzleti összeköttetések alapján tőlük ékszereket vett át bizonyányba. A kárból mintegy 1000, 1500 forint megkerül, a mennyiben a rendőrség biztosítási végrehajtást eszközölt ki s *Weisz* csekély értékű üzletét és lakását zár alá vette. A kár különben nemcsak 25.000 forint lehet, hanem annál sokkal több, — mert a pénzhitelzők mind eddig nem tettek ellene még följelentést.

— **Éhség.** Budapestén ma reggel 9 óra felé egy beteges rongyos asszony vándorogott

a kerepesi-uton a központi pályaudvar felé. Egy a hidegtől megdermedt csecsemőt cipelt a hátán. Hirtelen összeesett, elájult. Hamarosan nagy embertömeg verődött össze körülötte, emelgették, élesztgették az asszonyt, de az nem tért magához. A gyermeket hamarosan kiszabadították alóla s aztán mind a kettőt bevitték a közeli Rókus kórházba. Itt hamarosan megállapították, hogy az éhség verte le a lábáról a boldogtalan asszonyt. Mikor magához tért, elmondta, hogy *Fekete* Jánosnének hívják, Illaváról való, az urával együtt dolgozott itt a nyáron át. Három hónap előtt az ura eltűnt s azóta rettentő inséggel küzdök. Most két nap óta nem evett. A szegény asszony annyira el van gyöngülve, hogy aligha hagyja el élve a Rókusot.

— **Szerencsétlenség egy építkezésnél.** Szentestől táviratozza tudósítónk, hogy ott a kórház építésénél ma a jégverem összedült és négy embert maga alá temetett. Kettő közülök meghalt, kettő pedig súlyosan megsebesült.

— **A spalatói vasút.** *Spalatóban* ma nagy népgyűlés volt, melyen elhatározták, hogy a *habugojno-spalatói* vasutat kiépítik. A célból a dalmát képviselőket erőlyes magatartásra szólítják fel a kormánnyal szemben.

— **Eltörte a lábát.** Szerencsétlenül esett le tegnap *Pósa* György 50 éves napszámos ember egy pincze lépcsőjén. *Wesselenyi-utca* 49. számú házban lévő pincze-lakásba akart este fél tizkor lemenni, de a lépcsőn megcsuszott s jobb lábát ketté törte.

— **Kivégzés.** *Lemberg*-ből jelentik: Ma reggel háromnegyed 8 órakor kivégezték *Bekierski* Feodor 23 éves napszámost, akit egy *Weitun* nevű 26 éves házfelügyelő és egy *Forok* nevű 10 éves leánya meggyilkolásáért kötélhalálra ítélték.

— **Egy bécsi betöréshez.** *Lagler* József bécsi mézáró betörőinek elfogatásáról a következő hivatalos értesítést adták ki:

„A lapok által is közölt *Lagler* József bécsi mézáró kárára elkövetett betöréses lopás tetteseit *Osztopányi* Mari kaposvári szül. 19 éves rovvott multu cselédleány és ennek szeretője *Glanz* Aladár bpesti szül. 21 éves, lopás miatt már két ízben büntetett lakatossegéd személyében elfogták. Az illetők a leány nagynénjénél, *Horváth* Józsefné házfelügyelőnének *Szerbita-tér* 4. sz. a. levő lakásán huzták meg magukat. A lopott 300 korona egy részét s az 1200 korona értékű ékszert a pinczében egy ládába ásták el. A nagynéni nesztét vette, hogy lakását figyelik, gyors távozásra hívta fel őket. Épen bucsulátogatásra mentek, mikor a várakozó detektívek a házmesternő cselédjének jelentésére mindkettőt elfogták. Átkísérték őket az ügyészhez.”

— **Uj löfegyver.** Egy norvég alattvaló uj löfegyvert talált föl, mely az eddigieket messze fölülmulja. *Vilmos* német császár elrendelte, hogy egy hadosztályt ez uj fegyverekkel lássanak el. A találmányt nemzetközi konzorcium vette meg, melyben *Rothschild* báró is részes.

— **Áthelyezett honvédtisztek.** Az aradi honvéd zászlóalj három tisztjét névszerint *Benedikty* Imre, *Rasovszky* Ede főhadnagyokat és *Szirmai* Antal hadnagyot a lugosi ezred-törzshöz helyezték vissza.

— **Felismert halottak.** A legutóbbi napokban több öngyilkosság és hirtelen halál történt a fővárosban és a halottak személyazonosságát nem tudták megállapítani. A sok közül ujabbán ismét hármat felismertek. Ezek pedig: a városligeti dalos színház mögött felakasztva talált ember *Hrdlicska* Péter 70 éves házmester, a ki az *Andrássy-ut* 86. számú házban lakott. E hó 5-én a Hungária-gőzfürdőben öngyilkossá lett ember *Wiener* Adolf Ábrahám kereskedősegéd, a ki pár nappal azelőtt nősült, s végül a Császárfürdőben öngyilkossá vált ember *Rotschild* Sámuel, a német-ralánkai tak. pénztár könyvelője.

— **Mi lesz Roberts lord jutalma?** Az angol lapokat még mindig élénken foglalkoztatja az a kérdés, hogy mi legyen *Roberts* lord jutalma. Egy manchesteri újság szerint hercegi cím

és százezer font sterling a legkevesebb, ami megilleti. Az ötlet nem új és nem eredeti. — Hosszu sora van a győzelmes tábornokoknak, akik ehhez a tervhez hasonló „jutalmazás”-ban részesültek. *Wellington* a spanyolországi hadjárat első részének befejezte után a viscounti címet és évi hatvanezer korona értékű járandóságot kapott. A szalamankai és madridi sikerek után Wellesley márkijává nevezték ki s a parlament megszavazott részére kétszázezer font sterlinget. Napoleon megsemmisülése után herceggé lett és ötszázezer font sterlinggel jutalmazták. *John Campbell* a peeri címet kapta és évi hatvanezer korona értéket. *Henry Havelock* báróvá lett és harminzezer korona értékű évi járulékból részesedett. — *Nilsonet* ugyancsak bárónak tették meg és tízezer fonton kívül évente kétezer fontot fizettek ki részére. Így jutalmazták Angliában, a győztes hadvezéreket. Érdekes, hogy egy *Roberts*-ellenes lap éppen a felsorolt esetekből azt következteti, hogy a tervbevett hercegi kinevezés aránylag túl magas lenne a nemes lordnak. Legfőleg az earl címet engedélyezi s a százezer font helyett csak ötvenezeret juttatna *Roberts*-nek. Így becsülik meg némelyek a sikereit...

— **Zoé.** Többször írtunk már arról a nagy-kikindai afférról, mely *Balázs Jenő* lapszerkesztő és *Dávid Regina*, a sokat emlegetett Zoé kisasszony között játszódott le s meglehetősen nagy port vert fel a napi sajtóban is. Az eset utolsó fölvonásaként közli velünk kikindai levelezőnk a járásbíróság ítéletét, melyet Zoé kisasszony provokált, aki bepanaszolta *Balázst* könnyű testisértés címén. Tegnap tartotta meg ebben az ügyben a tárgyalást *Márkus József* kir. albiró, aki *Balázs Jenőt*, a méltatlanul meghurczolt szerkesztőt fölmentette a vád alól azon indoklással, hogy a tanuk vallomásaiból világosan kiderül, hogy *Balázs József* önvédelemből cselekedett s a közvetlen és jogtalan támadással szemben nem tehetett mást, de ha tui is ment volna a jogos önvédelem határára, védi *Balázst* a rendkívüli igazgatóság, amit az inzultálás okozott.

— **Pör a tanítók ellen.** U-Becse községe pörben áll tanítóival. Az U-Becse és Vidéke írja e furcsa pörrel a következőket: A községi képviselő-testület sehogyan sem tud belenyugodni a magas Kuria amaz ítéletébe, amelylyel az U-Becsei népiskolában működő néptanítóknak sőt az rkath. kántornak is törvényes részt juttatott a járás-földekből. Előbb közigazgatási uton akarták elvenni a tanítóktól az urbéri bíró által ünnepélyesen és személyesen átadott jutalékokat s mikor ez alapelküli határozatot a megye, meg a miniszter is feloldotta, akkor elhatározták, hogy bírói uton perlik a tanítókat. E pörösködő határozatot a megye ismét elutasította. Erre felebeztek a miniszterig. A miniszter névszerinti szavazást kért, mert az előrelátható vesztes pernek perköltségeit az illető képviselőkre kívánja hárítani. Megtörtént a névszerinti szavazás is és most megindít a város egy nagy, 31 tanító ellen szóló pert, — mert hát a tanügy munkásait támogatni kell!

— **Öngyilkos aggastyán.** A budapesti Artézi fürdő kabinjában ma egy hetvenöt éves ember követett el öngyilkosságot. *Mandl Adolf* nyugalmába vonult, ismert budapesti gyapjúkereskedő az öngyilkos, aki özvegy ember léte, leányánál *Fülöp Károly* ügyvéd feleségénél lakott. Ma délelőtt az öreg ur elment az Artézi fürdőbe, ahol tyukszemvágó késsel elmetasztotta a nyakát. Mire a fürdő személyzete észrevette az öngyilkosságot, a szerencsétlen öreg ember már halott volt. Kabátja zsebében levelet találtak, melyben gyógyíthatatlan betegséget említ az öngyilkosság okául.

— **Verekedő korcsmáros.** *Scherz Lipót* budapesti korcsmáros tegnap este az Erzsébet királyné-ut 24. sz. a levő helyiségben összeveszett *Balás Lajos* háztulajdonossal. Veszekedés közben *Scherz* revolvert húzott elő s annak agyával két helyütt bezúzta ellenfele koponyáját. A verekedésnek könnyen komolyabb következménye is lehetett volna, mert a fegyver

elsült, de a golyó szerencsére senkit sem talált. A rendőrség a vizsgálatot megindította.

— **Exczenrikus regényíró.** A párisi diáknegyed a *Quartier L. tin* mindinkább veszt érdekességéből. Eppen tegnap vitték a *Charité*-kórházba egyik legnépszerűbb alakját, *Louis Chastang* regényíró, aki exczenrikus életének köszönheti, hogy enyire jutott. *Chastang* apró termetű, nyolczvan éves, kiszáradt emberke ősz szakállal hosszú borzas, tekintete szurós. A *Quartier Latin* lakói nap-nap után láttak az öreg, amint ebéd utáni időben roskadt, meg-megingó léptekkel tette meg az utat a *Sainte-Geneviève* könyvtárig, vagy pedig ide-oda őgylgett az utcái antikváriusok közt és régi könyveket kutatót és vásárolt. Így volt ez már hosszú évek óta, de az idén egyszerre csak elmaradtak az öreg délutáni sétái. Ujlesztendő napján ugyanis — nem tudni mi okból — konokul elhatározta *Chastang*, hogy számuízi magát a napvilág elől és úgynevezett „otthon”-ába zárkozik. Egy kopott ház harmadik emeletén lakott a *rue de Condé*-ben; hosszú keskeny folyosó vezetett lakásába amelynek ajtaját, ha kinyitották, lehetetlen szag áramlott ki onnan. S ez érthető is volt. A szobában csak egyetlen ablak volt, de nem lehetett látni, mert a helyére könyvek voltak zsúfolva s általában a szobában lépni is alig lehetett, mert minden talpalatnyi helyen könyvek feküdtek rendetlen össze-visszaságban. Volt a szobában, amelyben egész nap égett a lámpa, egy fatákolmány amelyet *Chastang* ágynak használt, de az ágy nemü telve volt szennnyel, ami érthető is, mert minden fertály esztendőben huztak csak fel tisztát. Az asztal telve volt papir-halmazzal, *Chastang* regényeinek kézírataival, de még nem volt senkinek sem szerencséje, hogy e kéziratokat nyomtatásban is láthata volna. Azt hajtogatta mindig, majd a halála után fogják sajtó alá rendezni az írásait és az utókor az ő művei közt, valamint régi könyvgyűjteményében is sok érdekes és értékes dologra fog bukkanni. Kézíratait maga után vitette a kórházba; lehetetlen életmódja ágyba döntötte s annyira erőt vett rajta a betegség, hogy házigazdája erőszakkal szállította őt kórházba, ahol most élet halál közt lebeg.

— **Polgáry Géza képe Aradon.** *Polgáry Géza* a kiváló genre és arcképfestőnek két képe van kiállítva *Reinhart*-testvérek kirakatában. *Polgáry Aradon* az első tárlaton „Szökött katoná” című festményével vonta magára a figyelmet, most *Holló Lajos* arcképe és egy gyermekcsoport arcképtanulmánya látható az *Andrássy-téri* kirakatban.

— **Automata-csodák.** A modern technikának akárhány vívmányát mutatta is be most a francia világkiállítás, de egyben: automatában felülmúlta azt a harmincznyolcz évvel idősebb londoni kiállítás. 1862-ben valóságos automata-műmek voltak láthatók Londonban, az egyiptomi csarnokban. Volt ott olyan masina is, amely — latin verseket írt, továbbá egy életnagyságu hölgy-automata, amely zongorázott; de talán legsikerültebb volt egy bűvész-automata, amely varázshotot tartott a kezében és evvel mindenféle mutatványokat végzett. Szabad volt belülről is megnézni ezt a csodás gépet és így meg lehetett affelől is győződni, hogy senki sincs benne elbujva; ha az ember papírdarabra felírt kérdést vetett egy autamata nyílásába, egy másik nyíláson kiesett, — de szigorúan a kérdésre — a felelet. Szavahihető szemtanúk állítják, hogy például arra a kérdésre: *Nem terhes-e a sok feleség?* az automata ezt felelte: *hálátlan volnék, ha ezt állítanám*. *Pompás* feleletet adott a „bűvész” arra a kérdésre is, hogy: *Melyik a legedebb személed?* Az automata-alak meghajtota magát és egyik nyílásán kiesett egy darabka papír, amelyre egy nyilas kis *Kupido* volt rajzolva. Ennek az automatának a titkáról a szakértők azt állították, hogy azok a kartonlapocskák, amelyekre a kérdéseket kellett írni, különböző súlyúak voltak és ezeknek megfelelő súlyu kartonlapocskák estek ki a gépből feleletképpen.

— **Agyonverti drótosót.** *Kulpán* község határában e hó 4-én két felvidéki tót agyonverte eddig ismeretlen társát. Az újvidéki vizsgálóbíró táviratban hívta föl az aradi kapitányságot, hogy a drótosokat, a mennyiben Arad felé vették volna útjukat, fogja el őket. Az egyik magas, erős testalkatú, 20-24 éves, vörös arcú ember, kis szőke bajusza van, a másik pe-

dig középtermű 24-28 éves barna bajusza van. Ismertető jele, hogy orrának egyik oldalán egy még be nem gyógyult seb van. A rendőrség megtette az intézkedéseket.

— **Egy nem mindenütt szokásos elvet követő karácsony** alkalmából *Porter Vilmos* és pedig: „A nagy forgalmat, mely a karácsonyi időszakban beáll, nem használja ki a rendes árk felemelése által, hanem ellenkezőleg, a legredukáltabb haszonnal beéri, csupán azért, hogy az a sok vevő, mely karácsonykor a koronás áruházat felkeresi, fogalmat nyerjen a koronás áruház rendkívüli szoliditásától és terjeszsze mindenfelé annak jó hírét!” A karácsonyt megelőző hetekben bizony rengeteg forgalom színhelye a koronás áruház s ezért csak dicseret illeti *Porter* Vilmost, a miért ezt a közönségre nézve előnyös elvet követi; ő pedig ezen okos, előrelátó elvével még szélesebb körben hódít állandó, hű vevőket. Vidékiek a lefolyt héten nagy számban eszközöltek karácsonyi bevásárlásokat a koronás áruházban.

— **Uzleti értesítés.** *Nagy Farkas* aradi fűszer-nagykereskedő cégtől a következő körlevél érkezett hozzánk:

*Nagy Farkas* aradi cég jó hírnévnek örvendő fűszer-nagybani-kereskedését meg- és átvettük és azt továbbra is *Nagy Farkas* törvényszékiileg bejegyzett cég alatt, az eddigi helyiségben, *Andrássy-ut 20 sz.* a. eddigi üzleteink változatlan fenntartásával, tovább folytatjuk. Nem kell bemutatkoznunk, eddigi tevékenységünk biztosítéka jövőbeni működésünknek — Szoliditás volt eddig is vállatainknak alapja, becsületes munka fog bennünket vezérelni továbbra is. Ezen ígéretünk mellett kérjük részünkre nagybecsű bizalmát *Teljes tisztelettel, Adler Anna és Társa.*

— **Feltűnő kedvezményben** részesíti a n. é. vevő közönséget *Nádler Lajos*, a most berendezett karácsonyi ajándék osztályával, hol alkalmas ajándék cikkeket igen szolid árban lehet beszerezni; ugyanott nagy maradék eladás divat szövet, selyem, barchet stb. kelmékben is.

— **T. Üzletfeleink** szíves tudomására hozzuk, hogy *Révész Nándor* könyv- és papírkereskedő urat (*Szabadság-tér 20. szám. Telefon 265 sz.*) képviselőséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az *Aradi Közlöny* kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

## Szabók a magyar ipar ellen.

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Budapest, december 10.

Azt tudja mindenki, hogy a mozgalom, mely a hazai ipar pártolását célozza, teljes sikerrel csak a messze jövőben kecsegtet, egymásután és egyenkint kell elgördíteni az utról az akadályokat a hazai ipar fejlődése útján. Még mindig ott tartunk, hogy a magyar közönségtől nem annyira elhatározó tetteket, mint inkább nagy jóakaratot követelhet a hazai ipar. Ennek a jóakarathoz aztán teljes mértékben meg kell lennie mindenkiben, aki a köznek használni akar. Első sorban természetesen a magyar iparos, akinek boldogulását célozza az egész mozgalom.

Ugy látszik, a budapesti szabók egy részének nem ez a nézete, mert ők a minapi szabógyűlésen állást foglaltak a magyar ipar ellen. Azt mondták, hogy nem kívánhatják tőlük senki, hogy ők pusztán magyar gyártmányu posztóval dolgozzanak, mert ha ezt tennék, elvesztenék az előkelő kuncsaftokat. Szép, szép, az iparpártolás, de nem pesti szabónak való...

Nagyon rosszindulatú érvelés ez. Mert nem kívánta a fővárosi szabóktól senki sem azt, hogy kizárólag magyar posztóval dolgozzanak. Csak azt várja el tőlük a hazai ipar hogy ahol a magyar posztó megfelel, ott ne használják a külföldit. Semmi szükség nem volt arra, hogy a szabó-gyűlésen ilyen szempontból foglalkozzanak a hazai iparpártolással és a nagy nyilvánosság előtt, a fogyasztók között a magyar posztó-iparról szegénységi bizonyítványt állítsanak ki s a külföldet földicsérjék. Ha az illető fölszólalók külföldi gyárak ügynökei vol-

nának, még akkor sem csinálhattak volna izléstelenebbül reklámot a külföldnek, mint így, amikor pedig mint magyar iparosok szerepeltek.

Hát ez a köszönet azért, hogy a fölrázott közvélemény a hazai iparnak tehát a szabóiparnak is mindenképp felelt való támogatását hirdeti! Mit szólnának a külföldi posztóért rájongó szabók, ha megrendelőik is úgy gondolkoznának, mint ők s ruháikat például Párisban vagy Berlinben készíttetnék, úgy, hogy melőzve lennének az osztrákok és a kevésbé hazafias szabók is? Bizonyára más hurokat pengetnének.

A hazai ipart pártoló mozgalom sikerének elemi föltétele, hogy az iparosok legyenek a legteljesebb szószerzői. S ha még ők sem tudják felismerni érdeküket, akkor hasztalan minden fáradozás.

## VAROS ES MEGYE.

### Folytatólagos sorrendje

az Arad szab. kir. város törvényhatósági bizottsága részéről 1900. évi december 12-ik napján d. u. 4 órákor tartandó rendes havi közgyűlésben tárgyalás alá kerülő ügydaraboknak.

15. Az igazoló választmány jelentése egy megválasztott törvényhatósági bizottsági tag igazolása tárgyában. 16. Az aradi polgári lövészegetyvet kérelme a városi bérletének meghosszabbítása iránt. 17. A tanács jelentése Illin Nikával a közlegelőbeli 13 sz. 5 hold. Mandl Dáviddal a nagylegelőbeli 5 sz. 5 hold. Szerb Vazullal a közlegelőbeli 24 sz. 5 hold. Toth Istvánnal a közlegelőbeli 47 sz. 2 hold és a 19 sz. 5 hold. Néczin Mihálylyal a közlegelőbeli 39 sz. 5 hold. özv. Fericsán Todor néval a közlegelőbeli 14 sz. 5 hold és 13 sz. 2 egész 929/1100 hold. továbbá a közlegelőbeli 34 számú 5 hold. végre a közlegelőbeli 43 sz. 2 hold. Fericsán Györggyel a közlegelőbeli 30 sz. 5 hold. Stefanov Orosztievel a közlegelőbeli 16 sz. 5 hold. Igaz Istvánnal a közlegelőbeli 22 sz. 5 hold. Riesz Lajossal a közlegelőbeli 16 sz. 5 hold. Dogyán Vazullal a közlegelőbeli 11 sz. 5 hold és Kovács Istvánnal a közlegelőbeli 9. és 14. számú 5—5, összesen 10 hold föld bérlete iránt kötött szerződések jóváhagyása tárgyában. 18. U. a. Walder S. és fia és Urmánczy János céggel a felső maros-parti 9 sz. 898 négyszögöl és a 11 számú 646 egész 90/100 négyszögöl területű falerakó helyek bérlete iránt kötött szerződés jóváhagyása tárgyában. 19. U. a. a város részére 1901. évben szükséges fenyő és tölgyfa-anyagok, továbbá a papírneműek és vasanyagok szállítása iránt tartott árlejtések eredményéről. 20. Igaz István kérvénye a várostól bérelt nagylegelőbeli 20 egész 64/1100 hold föld bérletének meghosszabbítása iránt. 21. U. a. a városi szegények házában elhelyezett és rendőrileg letartóztatott egyének részére 1901. évben szükséges kenyér szállítása iránt tartott árlejtés eredményéről. 22. U. a. a város részére szükséges nyomtatványok szállítása iránt tartott árlejtés eredményéről. 23. U. a. Kabdebó Katalinnal a városi szín- és bérház épületben bérelt II. sz. bolt és emeletközi helyiségek bérlete iránt kötött szerződés jóváhagyása iránt. 24. Schwartz Simon kérvénye a városi szín- és bérház épületben bérelt lakás bérletének meghosszabbítása iránt. 25. A tanács jelentése a jövő évi légszuszvilitási naptár megállapítása tárgyában. 27. U. a. jelentése özv. Novák Euthymné kérvénye tárgyában nyugdíjaztatása iránt. 28. A tanács jelentése a m. kir. pénzügyigazgatóság által f. évi november hóban elő és leírt állami adók után esedékes községi adó elő és leírása tárgyában. 29. A tanács jelentése Lusztig Adolf, Hetzer József, Losonczy Lajos, Jovanov György, Jozsity Izidor és Máté János által emelt új épületek községi adómentessége tárgyában. 30. Schusztar Henrik dr. mint a Krivabora-dűlőbeli 91 egész 197/1100 hold föld bérletének kérvénye Hann Alajosnak és ifj. Hann Alajosnak bérletársakul való elfogadása iránt. 31. A tanács jelentése Salacz Gyula nevére tett alapítványról kiállított alapító levél szövegezése tárgyában. 32. Szulimán Erzsébet kérvénye szülesznői oklevelének kihirdetése iránt.

33. A nagyméltósági m. kir. belügyminiszterium rendelete a városi prostitucionális szabályrendeletnek a törvényeknek megfelelő átdolgozása iránt. 34. A tanács jelentése a volt Mittelmann-féle szeszgyár megvétele tárgyában kötött szerződés jóváhagyása tárgyában. 35. Czukor László kérvénye az általa használt falerakó helyek bérletének meghosszabbítása tárgyában.

Institoris Kálmán,  
főjegyző.

## TÖRVENYKEZES.

§ Egy rossz tréfaért — két hónapi fogház. A múlt év december 22-én este, Vekony Mihály budapesti kocsmájában, nagyban mulatott Sallai Pál kömivessegéd. Mulatozása közben egyszerre csak bevetődtek a „bethlehemesek” s rázendítettek Jézus születését dicsőítő énekekre. Sallai Pál, aki ekkor már meglehetősen elázott állapotban volt, azzal akarta magát mulatni, hogy megtréfálja a bethlehemes fiukat. Böhm Rezső, egy 18 éves, epileptikus fiú, aki az öreg pásztorok egyikét ábrázolta, ép tányérozni járt körül, mikor Sallai hirtelen meggyújtotta hosszú, lenből készített, ragasztott szakállát. A lángok egy pillanat alatt úgy összeégették a szegény fiú arcát, hogy 3 hónapig tartott, míg sebei begyógyultak. A budapesti büntető törvényszék, Oláh bíró elnöksége alatt, ma vonta felelősségre Sallait súlyos testisértés büntetése miatt. A tárgyalás folyamán a vádlott nagyfokú részvételével akarta rossz tréfáját s magát menteni, de ez a szándéka nem sikerült, mert a törvényszék, Nemesny alügyész vádjára, 2 hónapi fogházra és 20 korona pénz-büntetésre ítélte súlyos testisértés vétségéért. Kötelezte továbbá az összeégett arcú fiú számára 75 korona kártérítés megtérítésére. Az elítélt megnyugodott az ítéletben.

§ Az idill vége. Szép holdas nyári éjszakán, egymás mellett ült legény és leány. — ifj. Piszeczkai István volt a legény, Sipos Teréz a lány. A kert fái közt szépen ragyogott a hold, szóval az idill teljes volt. Egyszerre a kerítés alól vig kurjantás, részeg nóta szót. Négy legény dülöng arra, a kocsmából jövet, jól beborozva. Meglátták a szerelmes párt és eszük rögtön tréfán járt. Fölkerültek az utca felé és bekiabáltak a lány anyjának az ablakán:

— Neni, gyűjjön ki, elszeretik a lányát! Ilyen beavatkozást a legprivátabb ügybe, még Czinkotán sem tűrnek bosszu nélkül. Piszeczkai István is, mint valami bösz bika rontott elő a kertből, otthagya babáját. Ezzel aztán vége szakadt az idillnek és véres dráma lett belőle. Parázs verekedés támadt és a tulerő már-már győzedelmeskedett Piszeczkai fölött. Földhöz vágta és véres volt már egészen az arca, mikor egy kedvezőbb pillanathan felugorva, ujult erővel támadt. Kezében valami fényes tárgy villant meg és a következő pillanatban az egyik támadó, ifj. Mészáros István, hörögve bukott a földre. Piszeczkai bicskaja a szívébe furódott. A lármára elősiető szomszédok már holtan találták Mészárost. A pestvidéki törvényszék ma tárgyalta Rónay Kamill táblai bíró elnöksége alatt az esetet és dr. Varga József kir. alügyész indítványára, erős felindulásban elkövetett, halált okozó, súlyos testisértés büntetése miatt csupán egy évi börtönre ítélte Piszeczkait. Az elítélt megnyugodott, az ügyész felebbezett.

## NAPIREND.

December 11. Kedd. Róm. kath. naptár: Damáz püspök. — Protestáns naptár: Damáz püspök. — Görög-keleti naptár (november 28.): Új István. — A nap kél 7 óra 23 perczkor, nyugszik 3 óra 52 perczkor. — A hold kél 9 óra 39 perczkor, nyugszik 10 óra 30 perczkor.

Időjárás. Légnymás reggel 7 órákor 774.2 milliméter, délután 2 órákor 772.1 milliméter. — Hőmérséklet reggel 7 órákor 0° — 0.5, délután 2 órákor 0° + 3.5. — Szél iránya és ereje reggel 7 órákor D. 3, délután 2 órákor K. 3. — Felhőzet reggel 7 órákor ködös, délután 2 órákor felborult, ködös. — Csapadék az utóbbi 24 órában 0 milliméter.

Időjelzés. A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Változás nem várható.

Szabadságharozó emléktárgyak országos múzeuma (színház-épület, I-ső emelet) nyitva van mindennap délelőtt 8 órától délután 6 óráig. Belepté-díj: Hetköznapiakon 40 fillér, vasárnap 20 fillér.

Kölcsény-könyvtár. Nyitva van vasár- és ünnepnapokat kivéve, mindennap 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$  óráig. Helyiség: Ereklé-muzeum helyisége mellett ülésterem.

December 12. A Kölcsény-egyesület népszerű előadása délután 5 órákor (Kereskedelmi iskola.) — Városi közgyűlés délután 4 órákor.

December 14. Az aradi kereskedelmi- és iparkamara teljes ülése délután 5 órákor.

December 15. A Filharmonia-egyesület hangversenye délután 5 órákor (Fehér Kereszt.) — Az aradi mérnök- és építész-egylet fölölvásó-estélye este 6 órákor (Központi szálló.)

December 16. Az aradmegyei takarékpénztár rendki vüli közgyűlése délelőtt 10 órákor.

December 18. A Kölcsény-egyesület hangversenyyel egybekötött fölölvásó-estélye délután 4 $\frac{1}{2}$  órákor (Városház.)

December 19. A Kölcsény-egyesület népszerű előadása délután 5 órákor (Kereskedelmi iskola.)

December 25. Körösvásárlás Borosbeseben.

December 31. Az új-szent-annai ifjúság műkedvelői előadással egybekötött táncszáma.

Január 2. A Kölcsény-egyesület népszerű előadása délután 5 órákor (Kereskedelmi iskola.)

Január 5. Az aradi izraelita nőegylet táncszáma (Fehér Kereszt.)

Január 9. A Kölcsény-egyesület népszerű előadása délután 5 órákor (Kereskedelmi iskola.)

Január 12. Az aradi mérnök- és építész-egylet fölölvásó-estélye este 6 órákor (Központi szálló.)

Január 16. A Kölcsény-egyesület népszerű előadása délután 5 órákor (Kereskedelmi iskola.)

Január 19. Az aradi mérnök- és építész-egylet fölölvásó-estélye este 6 órákor (Központi szálló.)

Január 23. A Kölcsény-egyesület népszerű előadása délután 5 órákor (Kereskedelmi iskola.)

Január 27. Az aradi mérnök- és építész-egylet fölölvásó-estélye este 6 órákor (Központi szálló.)

## KÜLÖNFÉLÉK.

### □ Legszebb az igazság.

— Mr Hardupnak bizonyára sokat kellett hízlelni, hogy megnyerhette a gazdag örökös kezét.  
— Oh nem; csak az igazat mondta meg neki.  
— Valóban?  
— Igen; azt mondta, hogy nem tudna élni nélküle.

□ Válniak akarok klubja. Clevelandban saját-ságos klub alakult most. Célja az, hogy elősegítsék a válásokat és tagjai csakis olyan férfiak lehetnek, akik törvényesen elváltak. A beiratás díja negyven korona, a tagsági díj pedig kilenczvenhat koronát tesz ki évente. Érdekes, hogy az így befolyt jövedelem hetvenöt százalékat válni akaró férfiak ügyvédjeinek fizetésére fordítják s ami az egylet pénzéből még fennmarad, abból arany érmet veretnek a klub ama tagjának, aki egy év lefolyása alatt — legtöbb válópárt fejezett be szerencsésen.

### □ Szerény.

— De, uram, hogyan merészel ... Nem tudja, hogy férjes asszony vagyok?  
— Tudom, de hát nem vagyok féltékeny természetű.

## KOZGAZDASAG ES KOZLEKEDES.

— Az aradi kereskedelmi és iparkamara f. hó 14-én, pénteken tartandó teljes ülésének sorrendje a következő:

1. Elnöki közlések. 2. Titkári jelentés. 3. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur leirata Körös-Tarcsa község orsz. vásár tarthatása iránti kérvényének véleményezése tárgyában. 4. Ugyanazon miniszter ur leirata, melylyel véleményezés végett elküldi Nagy-Szénás békésmegyei község kérvényét heti vásárainak állatfelhajtással leendő kibővítése, továbbá Diós aradmegyei és Alberti csanádmegei községek kérvényét heti vásár engedélyezése iránt. 5. Ugyanazon miniszter ur leirata, melyben véleményét kér Mezőhegyes községnek egy második heti vásár tarthatása iránti folyamodványára. 6. Békésvármegye alispánjának véleményét kérő átirata a vármegyei kéményseprési szabályrendelet egyik szakaszának mikénti értelmezése tárgyában. 7. Aradvármegye alispánjának átirata Szapáryliget község heti vásár engedélyezését kérő folyamodványának véleményezése ügyében. 8. Ugyanannak átirata, melylyel véleményezést végett átvesszi Nagy-Zerind község kérvényét egy harmadik országos vásár iránt. 9. Hunyadvármegye közigazgatási bizottságának megkeresése a dobrai Maroskompon gyakorolt vámszedés díjgyezékére adandó vélemény iránt. 10. Az osztrák-magyar bank budapesti igazgatóságának átirata az aradi bankfiók mellett

működő váltóbíráli testület kiegészítése tárgyában. 11. A kamara 1901. évi költségvetési irányzata. 12. Dr. Bock Róbert és érdektársai battonyai lakosok beadványa Csanádvármegyének és Aradnak telefonnal való összeköttetése tárgyában. 13. A belgrádi konzulátus átirata a szerbiai osztrák és magyar segélyező egyesület támogatásaért. 14. A szarvasi kereskedők egyesületének kérvénye az ottani gabonakereskedők sérelmeinek orvoslása tárgyában. 15. A törvényhatóságok mellett fennálló ipartanácsok tagjainak megválasztása.

### Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, december 10.

Déltőzsde. Buzakinál kielégítő, a vételkedv mérsékelt. Cagyadt irányzat mellett 16.000 métermázsza került forgalomba, 5 fillérig olcsóbb áron. Egyéb gabonaművek változatlanok. Nalmok tartózkodók. Időjárás száraz, de hideg.

Zárul 12 órakor:

|                       |           |
|-----------------------|-----------|
| Buza 1901. áprilisra  | 7.43—7.44 |
| Buza októberre        | 7.61—7.62 |
| Rozs 1901. áprilisra  | 7.16—7.17 |
| Zab 1901. áprilisra   | 5.58—5.60 |
| Tengeri 1901. májusra | 4.90—4.91 |
| Repce októberre       | —         |

Zárul 5 órakor:

|                       |            |
|-----------------------|------------|
| Buza 1901. áprilisra  | 7.41—7.42  |
| Buza októberre        | 7.66—7.68  |
| Rozs 1901. áprilisra  | 7.16—7.17  |
| Zab 1901. áprilisra   | 5.61—5.62  |
| Tengeri 1901. májusra | 4.89—4.90  |
| Repce októberre       | 12.90—13.— |

Zárul 5 órakor:

|                                     |        |
|-------------------------------------|--------|
| Osztrák hitelrészvény               | 675.25 |
| Magyar hitelrészvény                | 680.75 |
| Leszámlolóbank részvény             | 428.—  |
| Rima-Murányi vasúti részvény        | 492.50 |
| Osztrák-magyar államvasúti részvény | 666.50 |
| Közúti vasút                        | 593.60 |
| Városi villamos vasút részvény      | 286.—  |

### S z e s z ü z l e t.

— Deczember 10. —

Mal jegyzéseink: Készárú nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona, finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona, hordó nélkül per 100 liter 70, beleértve 70 korona fogyasztási adót. Száritott moslék 12 korona 50 fillér mmázsánként.

### Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, 1900. deczember 10.

|                                              |        |
|----------------------------------------------|--------|
| Magyar aranyárjádék 40/0                     | 97.—   |
| Magyar koronajárjádék 40/0                   | 92.05  |
| Magyar arany 4 1/2 0/0                       | 99.50  |
| Magyar ezüst 4 1/2 0/0                       | 99.25  |
| Magyar keleti vasút                          | 98.50  |
| Magyar földterhermentesítési kötvény         | 91.50  |
| Magyar italmegváltási kötvény                | 98.60  |
| Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény | 92.50  |
| Magyar nyeregyorsországi kölcsön             | 167.50 |
| Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön         | 140.—  |
| Osztrák papírjárjádék                        | 98.50  |
| Osztrák járadék ezüst                        | 98.25  |
| Osztrák járadék arany                        | 98.—   |
| Koronajárjádék                               | 98.50  |
| 1860-iki államsorsjegyek                     | 135.—  |
| Osztrák-magyar bankrészvény                  | 1690.— |
| Magyar hitelbank részvény                    | 681.50 |
| Osztrák hitelintézet részvény                | 675.50 |
| Osztrák-magyar államvasút                    | 666.50 |
| 20 frankos arany (Napoleonkor)               | 19.16  |
| Német birodalmi marka                        | 117.50 |
| London                                       | 240.30 |
| Páris                                        | 95.70  |

## INGUSZ I. és FIA

15 év óta fennálló

**könyv-  
és papirkereskedését  
áthelyezte**

Templom- és Kazinczy-utca fényesen  
átalakított

**sarok üzlet-helyiségébe.**

## REGENY-CSARNOK.

### A kétlelkű ember.

— Regény. —

Irtá: Grollier Balduin.

Az Aradi Közlöny-nek fordította:

Radó Izsó.

[48]

(Folytatás.)

### HUSZONKETTEDIK FEJEZET.

November elseje mindenszentek, napja, ez évben vasárnapra esett. Scarpi e dátumot jól megjegyezte magának és a st.-andrei magasztalatra gondolt, ahová e napon minden évben ellátogatott. Ma azonban csunya esős idő volt és így a gyönyörű kilátás ezuttal elmaradt.

Otthon maradt tehát műtermében és munka által igyekezett csillapítani azt az elfoglaltságot, mely őt elfogta. Hiányzott neki Lőrincz és nagy vonzalmat érzett iránta.

A dologgal azonban semmit sem boldogult, nem örvendeztetette meg lelkét a munka, mert gondolatai egészen más irányban voltak.

Ahogy így ült műtermében, egyszerre csak kopogtattak ajtaján. Látogató érkezett, Schimanek Gyula lovag, karintiai gazdag földbirtokos, — aki képet akart rendelni a művésznél.

— Hallotam, hogy ön a Riegler-családot lefestette. Ugy gondoltam tehát, hogy én is Onhoz jövök, hogy arczképemet Onnél rendeljem meg.

Scarpi megigérte, hogy mindent el fog követni, hogy az igényeknek megfelelően, mire Schimanek a kép árát kérdezte. Nagyon csodálkozott, mikor Scarpi e kérdésre válaszolt, mert az ár horribilis volt.

— Nem gondoltam, hogy Ön ily borsos árú szab. De mit sem tesz. El van intézve. Most pedig szabad lesz műtermében egy kissé körültekinteni?

Scarpi örömmel teljesítette kérését és minden egyes képhez és vázlatához kellő magyarázattal szolgált.

— Nagyon szép, nagyon érdekes. Szabad a teremben rágyújtani kedves uram?

— Oh igen, hiszen jó magam is egész nap füstölök.

Scarpi elővette cigarett-dobozát az asztalról és megkínálta vendégét. Ez viszonzásul szivarral szolgált.

— De kérem — szólott a vendég, mikor Scarpi tiltakozott az ellen, hogy cserébe szivart vegyen — parancsoljon csak, majd veszek helyébe két cigarettet, — egyet az utra is.

Délután két órakor Pühringer Melk dr. íródjának ajtaján kopogtatott. A rendőrhadnagy számára nem létezett most munkaszünet Pühringer Scarpi műterméből, ahol azt a hamis megrendelést tette, egy egész cigarettát és négy cigarettet véget hozott.

A rendőrfőnök összehasonlította azokat a pinczében találtakkal és az eredmény meglepő volt.

Másnap reggel Scarpi megkapta a postatakarékpénztárban elhelyezett értekekről a hivatalos értesítést. Mélyen fellélekzett, mint olyan ember, aki minden veszélyen keresztül esve, az egész életre biztonságban érzi magát.

De e jó érzés nem tartott soká. Mert a legközelebbi posta oly levelet hozott, melynek tartalma ott sebezte őt, ahol a legérzékenyebb volt. A művészegyesület jüryje közölte vele, hogy szobrai kiállításra elfogadták, de festményeit nem.

Egész művészi jövője tönkre van téve tehát. Mit ér most már a pénzzel.

Mily szívesen mondott volna le mindenről, csak hogy megmentse művészi becsületét, Hogy álmódott ő hírről dicsőségről és ime, el kell rejtőzni az emberek elől.

Beléphet-e még a Riegler-házba? És Alexandrine! Az egyedüli hid, mely hozzá vezette az ő művésze volt.

A világ előtt neveltségessé volt téve; ki fogják nevetni és ujjal fognak mutatni rá.

Usmert egy művészt akit hasonló sors ért. Az ez az ember a csalódás borzalmát nem élte túl. Elzúllott és az országút árkaiban, mint egy kivetett kutya, pusztult el nyomorultán elhagyatva.

Ő reá is ilyen sors, vár — gondolta. O sem éli túl ezt a csapást.

Dél elmúlt már, de ő nem gondolt az evésre. Végre fölemelkedett helyéről; magához vette megtöltött pisztolyát, kalapját fejére csapva, köpenyébekbeburkoltan ruhant le a lépcsőkön. Műtermének ajtaját be sem zárta. Csak elrohant, szívében mondatatlan fájlalmmal.

(Folytatása következik.)

## IDEGENEK ARADON.

— Deczember 10 —

**Fehér Kereszt szálloda.** Barkasy Kálmán birtokos Algyst. — Czukman József kereskedő Taiter. Kugel Leó utazó Bécs. — Scheserkó József utazó Bécs. — Wechler I. utazó Bécs. — Lehner Adolf utazó Bécs. — Woller Pál kereskedő Dunaföldvár. — Kasovits Lajos utazó Bécs. — Steiner Sándor utazó Budapest. — Adler Gusztáv utazó Bécs. — Benedek Ede utazó Budapest. — Guttman Izsák kereskedő Déva.

**Központi Szálloda.** Klinger Albert vállalkozó Szeged. — Kabdebó Béláné földbirtokos neje Talpas. — Szeberényi István közjegyző Apatin. — Tafier Bernát birtokos Bánhegyes. — Kovács József építész utazó Budapest. — Gerő Miklós hivatalnok Budapest. — Karczag Dezső utazó Budapest. — Runvald Adolf utazó Budapest. — Steinberger József utazó Budapest. — Kohn Ferencz kereskedő M.-Illye. — Krakk Alfréd utazó Lemberg.

**Vass Szálloda.** Leipnicker Ferencz kereskedő M.-Szlatina. Herschkovics Ignácz kereskedő Zám. — Lemberger Lajos utazó Budapest. — Schomosi László utazó Budapest. — Groszman Miksa gyáros Budapest. — Tauszig Gyula fakereskedő B.-Csaba. — Havas Menyhért utazó Kassa. — Tehel Soma utazó Budapest. — Benkod és neje F.-Erdő. — Berg József utazó Budapest. — Boisits Adolf utazó Bécs. — Reconciz József kereskedő Temesvár.

**Nádor szálloda.** Singer Márton kereskedő Elek. Vándor Károly utazó Budapest. — Lux József orvos N.-Sajó. Molnár Zsigmond gazdatiszt Paada.

## Vasuti közlekedés.

(Érvényes 1900. évi október hó 1-től.)

| ARADROL                     | ARADRA                         |
|-----------------------------|--------------------------------|
| <b>Budapest felé indul:</b> | <b>Budapest felől érkezik:</b> |
| Nagyváradra reggel 5.10     | Személyvonat reggel 6.03       |
| Gyorsvonat reggel 8.18      | Személysz. tv. reggel 9.10     |
| Személyvonat d. e. 11.20    | Gyorsvonat délelőtt 11.51      |
| Személysz. tv. d. u. 3.56   | Személyvonat d. u. 3.55        |
| Gyorsvonat délután 4.21     | Gyorsvonat este 7.11           |
| Személyvonat este 9.35      | Szm. Szolnokról este 8.48      |
| <b>Erdély felé:</b>         | <b>Erdély felől:</b>           |
| Személyvonat reggel 6.35    | Soborsinról reggel 6.59        |
| Gyorsvonat délután 12.11    | Személyvonat d. e. 10.50       |
| Soborsin délután 2.04       | Radnáról délután 2.36          |
| Személyvonat d. u. 4.30     | Gyorsvonat délután 4.06        |
| Radnáról este 6.35          | Személyvonat este 8.57         |
| Gyorsvonat este —           | Gyorsvonat délelőtt 8.23       |
| <b>Temesvár felé:</b>       | <b>Temesvár felől:</b>         |
| Személyvonat reggel 6.20    | Vegyesvonat d. e. 10.43        |
| Személyvonat d. e. 11.56    | Személyvonat d. u. 3.44        |
| Vegyesvonat délután 5.—     | Személyvonat éjjel 10.55       |
| <b>Szeged felé:</b>         | <b>Szeged felől:</b>           |
| Vegyesvonat reggel 6.45     | Személyvonat reggel 8.53       |
| Személyvonat d. u. 4.25     | Vegyesvonat este 6.50          |
| <b>Brád felé:</b>           | <b>Brád felől:</b>             |
| Személyvonat reggel 6.25    | Boroshebesről szv. r. 8.03     |
| Vegyesvonat d. u. 12.06     | Vegyesvonat d. e. 11.—         |
| Boroshebesig szv. du. 5.20  | Személyvonat este 7.—          |

## Városi színház.

Bérlet 72. sz.

Páros.

Kedden, 1900. évi deczember hó 11-én

### A tartalékos férj.

Bohózat 3 felvonásban. Írták: Rákosi V. és Guthi S.

SZEMÉLYEK:

|                                 |                             |
|---------------------------------|-----------------------------|
| Bukovics . . . Mezei Péter.     | Dorottya, neje Turchányi O. |
| Teréz, neje . . . Bácsné.       | Hólyag Tóni . . . Rubos A.  |
| Timár Zoltán . . . Palágyi L.   | Popovka . . . Hegyessy Gy.  |
| Eva, neje . . . Menszáros M.    | Fruzsina . . . Tolmácz.     |
| Csillám Olivér . . . László Gy. | Oszkár . . . Szadaq F.      |
| Brencsán . . . Fenyéri Mór.     | Borcsa . . . Szabó L.       |

Kedzete 7 órakor.

Külön játék és díszműaru osztály 7. 15 kros szabott árakkal.

# Szinházi Versenybazar

a vértanu szoborral szemben.

Bőr pénzerszények 7 krtól,  
Iskola táskák 15 krtól,  
Könyvtartó szíjak 15 krtól,  
Zsebkések 10 krtól,  
Ruha és hajkefék 15 krtól,  
Csont evőeszköz párja 15 krtól,  
Tiszta acél evőeszköz p. 30 krtól,  
Bőr dohánytárcsa 19 krtól,  
Gummi nadrágtartók 15 krtól,  
Konty- és oldal-fésűk 5 krtól,  
Hajcsattok és hajtűk 3 krtól,  
Bontó és sürű-fésűk 15 krtól,  
Képes albumok 100 lap. 40 krtól,  
Placzi vásár táskák  
patent amerikai bőrb. 15 krtól,  
Legújabb óra szerkezetű  
felhúzó játékok 40 krtól,  
4 soros gallér drbja 11 kr.,  
4 soros kézelő párja 19 kr.,  
Férfi ingek sima mellél 85 krtól,  
redős mellél 87 krtól.

Szines férfi ingek redős  
mellél 93 krtól,  
Férfi harisnyák párja 8 krtól,  
Férfi harisnyák kötött p. 14 krtól,  
Férfi trico alsó ingek 55 krtól,  
" " nadrág 50 krtól,  
" " vászon nadrág 49 krtól,  
Női ingek és fűzők 49 krtól,  
Női harisnyák 12 krtól,  
Női keztyűk 15 krtól,  
Női fehér gallérok 12 krtól,  
Női fehér kézelők 15 krtól,  
Moare selyem-öv minden  
szinben 35 krtól,  
Női bőr-övek 30 krtól,  
Női trico alsó-ingek 40 krtól,  
Női mosó (voál) kötők 21 krtól,  
Fél szines szélű zseb-  
kendő tectja 55 krtól,  
Gyermek téli trico 30 krtól,  
Gyermek harisnyák 7 krtól.

Külön Játék és díszműaru osztály 7 és 15 kros árakkal. Óriási választékban. És sok ezer elő nem sorolt tárgy: alkalmi ajándékok, toleltt cikkek, dessert servicek, mocea garnitúrák, liquer servicek, gyertyatartók, kézi kosarak, sétatok, fényképpálványok, fogkefék, mosdószappanok, fali díszlámpák, butor és szőnyegporlók, kézi, fali és japán legyezők, inggombok, stb. óriási választékban kaphatók

a szinházi versenybazarban

a vértanu szoborral szemben.

Külön játék és díszműaru osztály 7. 15 kros szabott árakkal.

## Zálogcédulákat,

tört aranyat, ezüstöt, mindennemű  
ékszeranyagota legmagasabb árban megvesz  
vagy más tárggyakka átcsere

DEUTSCH ISIDOR

órás, ókszerész, Templom-u., Minorita-palota.  
Ugyanott mindennemű ékszer-  
anyag, arany-, ezüstművek, ezüst-  
evőeszközök és pontosan járó valódi  
sweizi órák kaphatók.

3311

28500—1900.

## Hirdetmény.

Az 1901. évi egyenes adó kive-  
tési munkálatok fogantatba veen-  
dők lévén, felhívatik Arad sz. kir.  
város lakossága, miszerint az adó-  
köteles egyének és tárgyak össze-  
írására kiküldött hatósági közegek  
kérdéseire lelkiismeretesen és leg-  
jobb tudomása szerint feleljen, mert  
ki az összeíró közegeket valótlán  
bemondásokkal tévutra vezeti, vagy  
munkájokban bármilyen módon aka-  
dályozza, 1883. évi XLIV. t.-cz.  
10. §-a értelmében 2—100 koronáig  
terjedő bírsággal lesz sújtandó

Felhívatik továbbá a város kö-  
zönsége, miszerint az adókövetés  
alapjául szolgáló vallomási íve-  
ket, melyek ingyen vétbizonyítvány  
mellett az adóügyi osztályban ve-  
hetők át, az alább kitűzött hatá-  
ridők alatt, a polgármester megbi-  
zásából Kilenyi János alszámvevő-  
nél a saját érdekében beadni el-  
ne mulassza, és pedig:

A házbérjövendelmű vallomáso-  
kat a folyó 1900. évben keletke-  
zett, még nem adózott házakra,

vonatkozólag az adómentes lakre-  
szek számának és az adómentes-  
séget engedélyező végzéseik szá-  
mának feltüntetésével folyó évi no-  
vember 30-ig.

A kereseti adó III. osztálya alá  
tartozó, az 1900. évben keletkezett,  
még meg nem adózott üzletek,  
kereskedések, vállalatok, iparok  
vagy más előre nem tudható jö-  
vedelmű szellemi és haszonhajtó  
foglalkozások jövedelmeire vonat-  
kozó vallomások 1901. évi január  
30-ig.

A kereseti adó IV. osztálya alá  
tartozó, meghatározott évi vagy  
havi illetményeikre vonatkozó val-  
lomásokat 1901. évi január 15-ig.  
Az általános jövedelmi pótdó  
kiszámításánál levonandó, ingat-  
lanokra betáblázott és a folyó év-  
ben tényleg kifizetett adóssági  
kamatokra vonatkozó vallomásokat  
1901. évi január 31 vétbizonyítvány  
ellen.

Az eb-adóra vonatkozó vallo-  
másokat 1901. évi január hó 8-ig.

A nyilvános számadásra köte-  
lezett vállalatok és egyletek jöve-  
delmeire vonatkozó vallomásaikat  
1901. évi márczius 30-ig.

A fent érintett vallomások pon-  
tos beadása a felek érdekében le-  
vén, megjegyeztetik, hogy aki meg-  
felelő vallomását a fent kitűzött  
határidő alatt be nem adja, arra az  
adóhivatalból beszerzendő ada-  
tok alapján fog kiíratni és hogy  
az adótárgyaknak, az adóköteles  
jövendelmeknek a kincstár megká-  
rosítása céljából való eltitkolása  
az 1883. XLIV. t.-cz. 100. §-a ér-  
telmében 2—1000 koronáig terjedő  
bírságolást von maga után.

Arad sz. kir. város tanácsának  
1900. évi november 17-én tartott  
üléséből.

A városi tanács.

## Egy jó forgalmu

## szatócs-üzlet

vendéglő kerthelyiséggel

és fedett tekepályával,

egy gyár közelében,

betegség folytán

## azonnal eladó.

Bővebbet e lap kiadóhiva-  
talában.

3312

17239—1900. kh. szám.

## Hirdetmény.

Arad szabad kir. város törvény-  
hatósági bizottsága által 82/223 1897.  
sz. a. alkotott és kormányhatósá-  
gilag jóváhagyott a „cselédmen-  
dekház” létesítéséről, a nő cselé-  
dek jutalmazásáról szóló szabály-  
rendelet 4. §-a értelmében minden  
év. tehát a folyó 1900. év végével  
is cselédjutalom zimen 400 kor-  
onát tevő 3 díj és pedig I. 200 ko-  
rona II. 100 korona III. 100 korona  
lesz az arra érdemes cselédek-ré-  
szére kiadandó:

Ezen jutalomdíjak elnyerése  
iránt pályázhatnak 18 életévet be-  
töltött jó és hűséges magaviseletű,  
havi vagy évi bér mellett szolgáló  
helybeli vagy idegen illetőségű nő  
cselédek, kik kizárólag, vagy főleg  
a házban vagy a család egyes tag-  
jainak szolgálatában Arad szabad  
kir. város törvényhatósági terüle-  
tén egy helyen és egy folyóban  
legkevesebb 3 éven át gazdájuk  
meglegetésére szolgálnak, erköl-  
csileg kifogás alá nem esnek és

a cselédbeiratási díjakat pontosan  
megfizették.

Azon cselédekre nézve, kik a  
beiratási díjfizetését elrendelő sza-  
bályrendelet életbelépte előtti; va-  
gyis 1882. év előtt léptek szolgál-  
latba s azóta változatlanul mindég  
egy helyben szolgálnak, a beira-  
tási díj feltétele alól kivételnek.

A jutalomdíjban már részesült  
cselédnek újabb pályázata esetén  
a korábbi jutalmazást megelőző  
szolgálati ideje be nem számít-  
ható.

A szolgálati idő tartamába be-  
számítandó az az idő is, melyett a  
cseléd oly szolgálatban töltött el,  
a mely szolgálat a cselédirtó el-  
halálózása miatt szűnt meg.

A díjak kiosztásának alapjául  
a szolgálati idő nagysága vétetik;  
elsőbségben azok részesülnek tehát  
kik:

a) egy helyben huzamosabb ideig  
szolgáltak.

b) egyenlő minőség esetén ösz-  
szes szolgálati idejüket véve Ara-  
don legregebben szolgálnak.

Jutalomdíj elnyerése végett min-  
den év decz. 1-ső napjától 15-ik nap-  
jáig tartozik a cseléd gazdája vagy a  
gazdaasszonya által kiállított bizo-  
nyítvány, cseléd könyve és szüle-  
tési anyakönyvi kivonata bemu-  
tatása mellett a kapitányi hivatal-  
nál személyesen jelentkezni, ahol  
jelentkező ebbeli kérelme jegyző-  
könyvbe vétetni fog.

A személyesen jelentkezett cse-  
léd a kívánt okmányok melléklé-  
sével kérelmét írásban is benyúj-  
thatja.

Későn és idő előtt beérkezett  
kérvények visszaszolgáltatni fognak.

Ha valamely évben a jutalmak  
egészben vagy részben, pályázók  
hiányában vagy egyéb okok miatt  
ki nem adhatók, a felmaradt juta-  
lomdíjak a következő évben kerül-  
nek kiosztás alá.

Arad, 1900. november hó 17-én.

Sarló,  
főkapitány.

A női szépség emelésére,  
tökéletesítésére s fenn-  
tartására a legkifünőbb,  
teljesen ártalmatlan, vegy-  
tiszt és zsírmentes ké-  
szítmény a .....

## Margit-Créme.

Rövid idő alatt szűntet szepket, májfoltot, pattanást, bőrtakát (mitesser) és min-  
den más bőrbajt. Kisimítja a ráncokat és himlőhelyeket, még koros egyéneknek is úde  
bájos arciszint kölcsönöz.

**Hamisításoktól óvakodjunk.** Vannak értéktelen utánzatok és hamisi-  
tások, melyek a lehetőségig hasonló alakban, kiállításban és árban kerül-  
nek forgalomba, sőt a használati utasítás és hirdetési szöveg is az enyém-  
nek másolata. Az ilyen utánzatoktól tessék óvakodni és csakis oly készit-  
ményeket elfogadni, melyek czimeres védjeggyel vannak lezárva. —  
Készítményeim a nméltóság m. kir. kereskedelmi miniszterium által 4960.  
sz., valamint az osztrák kereskedelmi miniszterium által 41.104. sz. véd-  
jeggyel láttattak el. Legkiválóbb orvosi tekintélyek által ajánlatnak. Fe-  
lelőseget csakis az én általam forgalomba hozott készítményekért vállalom.

**A Margit Crème, miként az országos m. kir. che-  
mial intézet és központi vegykísérleti állomás vizsgálatát  
bizonyítja, higgyant, olmot nem tartalmaz, tehát egy tel-  
jesen ártalmatlan vegykészítmény. — Ára 50 kr., nagy 1 frt.  
szappan 35 kr., puder 60 kr., arczvíz 50 kr., fogszappan 50 krajczár.**

Üres tégelyek vissza nem vétetnek, sem meg nem töltetnek.

## Gutori Földes Kelemen

gyógyszertára és vegyészeti laboratoriuma Aradon.

Hamisításoktól óvakodjunk, csakis törvényes védjeggyel ellátott dobozok valódiak

Kapható minden gyógyszerertárban és illatszerekkereskedésben.

# Huzás már holnap.

2. Osztály.

Vegyünk

VII. Sorsjáték.

## Osztály sorsjegyeket,

$\frac{1}{8}$  drb megújítási sorsjegy 2.50 kor.  $\frac{1}{2}$  drb megújítási sorsjegy 10.— kor.  $\frac{1}{4}$  drb megújítási sorsjegy 5.— kor.  $\frac{1}{1}$  drb megújítási sorsjegy 20.— kor.  $\frac{1}{8}$  drb vétel sorsjegy 4.— kor.  $\frac{1}{2}$  drb vétel sorsjegy 16.— korona.  $\frac{1}{4}$  drb vétel sorsjegy 8.— kor.  $\frac{1}{1}$  drb vétel sorsjegy 32.— korona.

Telefon 100. sz.

Az ARADI IPAR- ÉS NÉPBANK

pénzváltó-üzletében 2938

ARAD, „Fehér Kereszt” szálloda épület.

Alkalmi bevásárlási forrás!

Alkalmi bevásárlási forrás

a téli idényre

férfi-, fiu- és gyermekruháknak

csak

Moskovitz Izidor

férfi-, fiu- és gyermekruha raktárában

Aradon, Andrassy-tér 8. sz.

(A minorita-templommal szemben.)

És pedig: férfi-, fiu- és gyermeköltönyök, városi és utazó bundák, havelokok és mentchikoff-télkabátok és hálópongyolák stb. szolid áron kaphatók. — A n. é. közönség szíves partfogását és jóindulatát kérve, maradok teljes tisztelettel

MOSKOVITZ IZIDOR,

ARADON, 3347

Andrassy-tér 8. szám. (A minorita-templommal szemben.)

Alkalmi bevásárlási forrás!

Kis bolti helyiség

— kiadó, —

melyben ez időszereint

szabóműhely van,

a Fodor és Reisinger-féle

József főhgy-ut 12. sz. a. házban

évi 180.— frt bérért. 3348

T. cz.

Van szerencsém becses tudomására hozni, hogy

cipész üzletemet

és műhelyemet a mai naptól a posta épülettel szemben helyeztem át.

Kiváló tisztelettel

Várhol László.

Erdő-eladás.

Seprösön

mintegy

75 holdnyi vegyes tölgy-, szil-, kőris- és gyertyánfa-erdő

eladó.

Értekezhetni ugyanott Csiky Jánosnál. 3338

Bor- és csemegefaj

gyökerez, fás 3315

oltványok

jutányos áron kaphatók

Halmai Andornál

Aradon, József főherceg-ut 10.

Telefon 452.

Egyedüli és kizárólagos szőnyegraktár

DOMÁN SÁNDOR

Szabadság-tér 17.

Egyedüli és kizárólagos szőnyegraktár

DOMÁN SÁNDOR

Szabadság-tér 17.

Városi és megyei telefon 439.

Legszebb karácsonyi és újévi

ajándékok.

Dus raklár díszes és más tárgyakban

Szolid árok.

Weinberger Ferencz

ékszerész, Arad, Központi szálloda.

Valódi jól szabályozott

Geni zseborák nagy raklára.

Nagy raklár drágák és más ékszerekben.

Saját műhely!!!

Ujdonosságok!